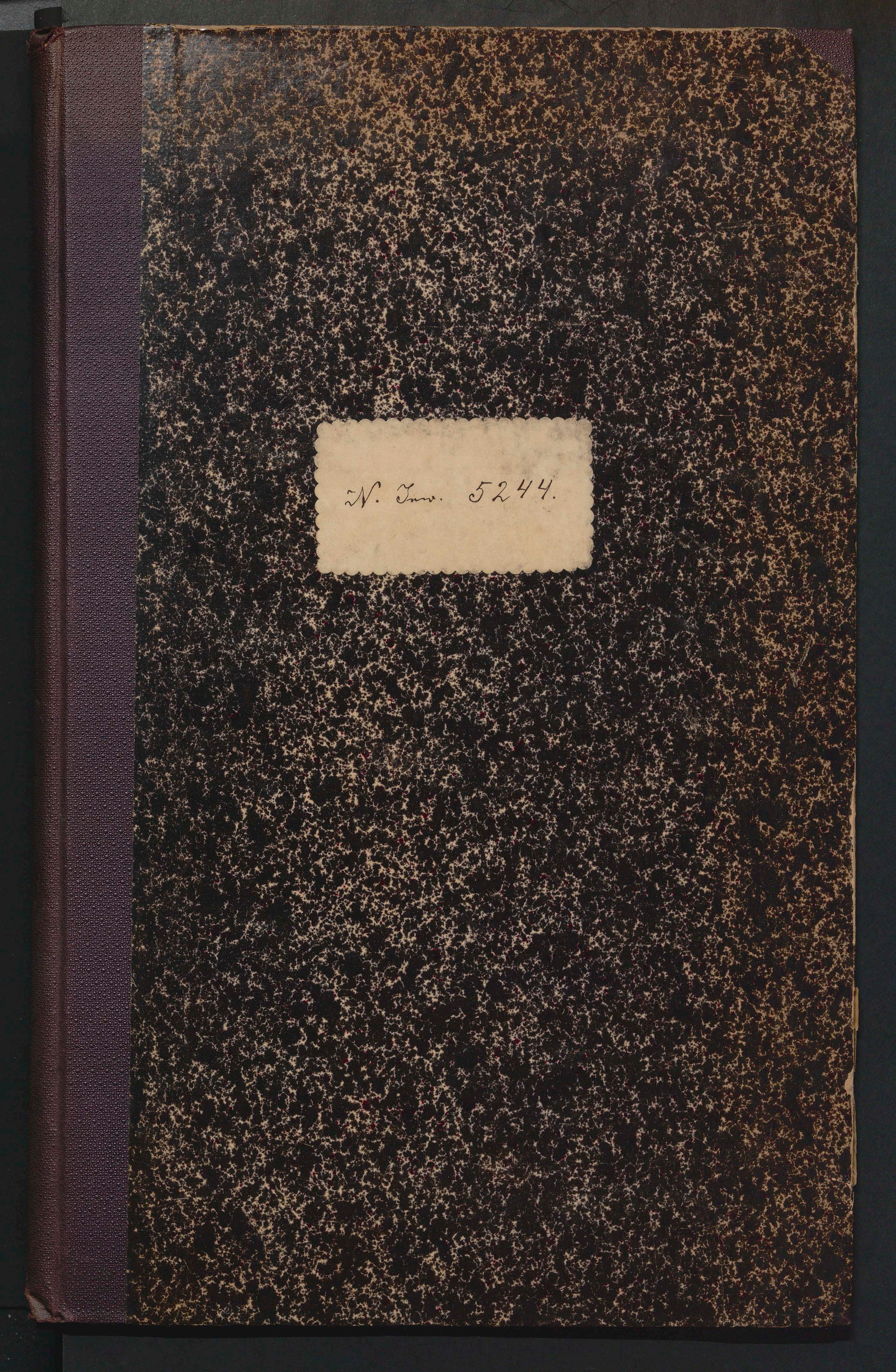
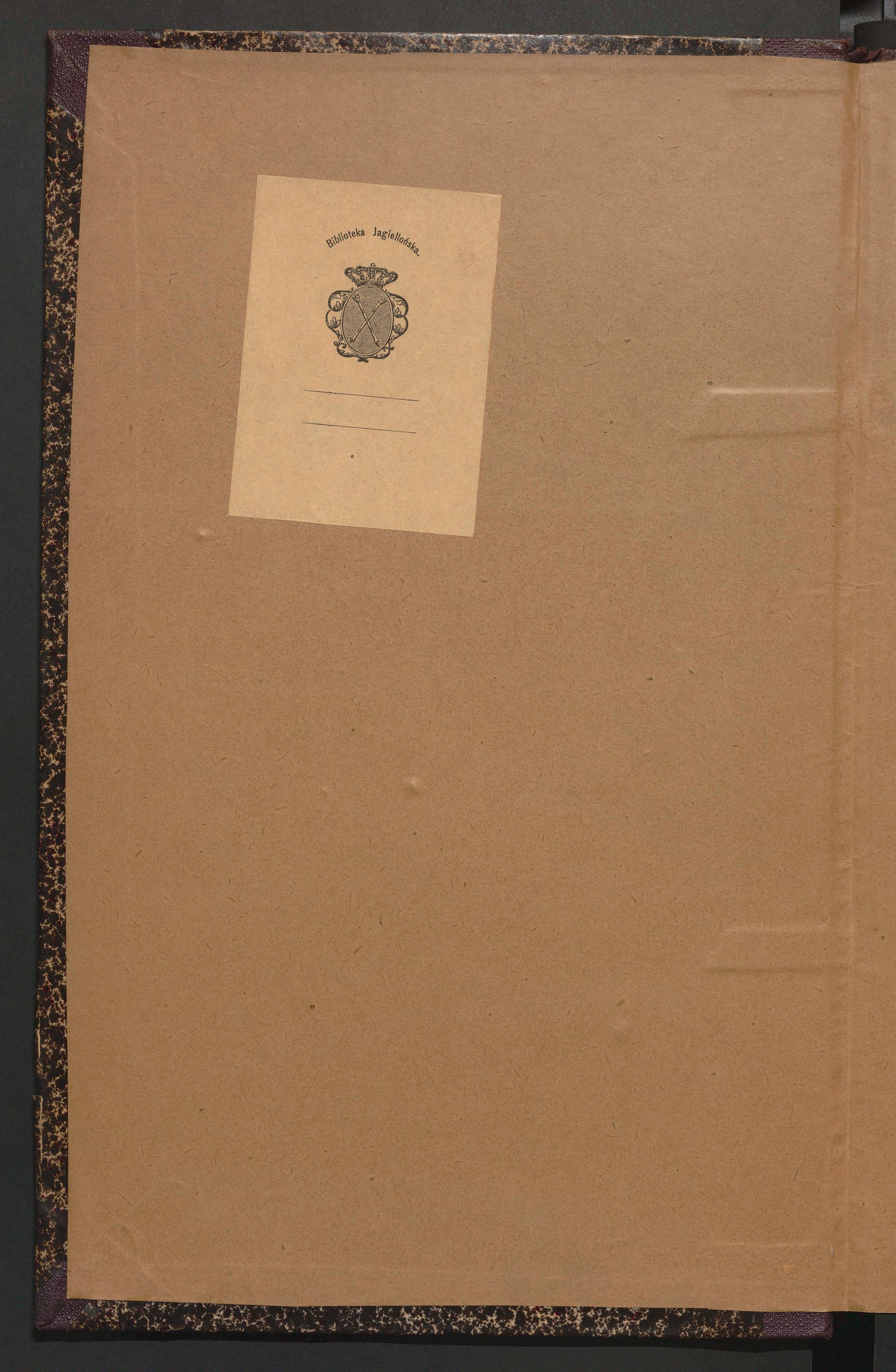
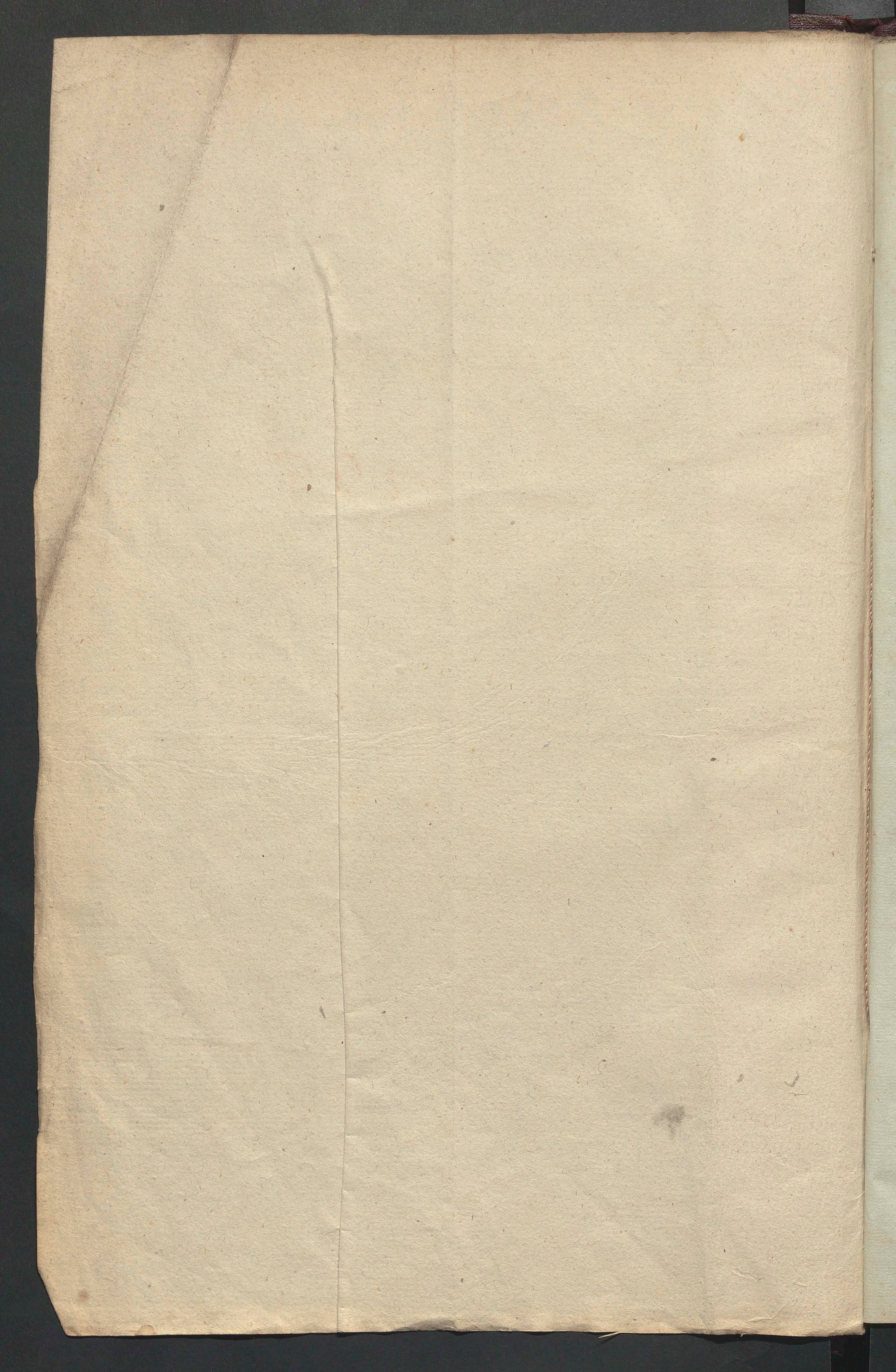

N. Inv. 5244.

Biblioteka Jagiellońska.

Nayiaśnieyszy Panie!

Stosownie do XIII Artykułu Układu o iednostronną Administracyą Żup solnych Wielickich w Wiedniu na dniu 19go Listopada zeszłego Roku zawartego, my niżey podpisani Kommissarze obowiązani iesteśmy złożyć nayuniżeńszy Rapport, z załączeniem pokorney naszey Opinii o wszystkich okolicznościach, które tak z przepisu

rzeczonego Układu, iako i z wspolnych
w skutku nayłaskawiey nam do Rewi=
zyi y zdania a respective odebrania
Administracyi Żup solnych Wielickich
udzielonych y na wzaiem zamienio=
=nych Pełnomocnictw przedsięwzię=
tych czynności wynikaią, y tu maią
bydz przedstawione. —

W celu naywierniejszego dopełnienia
Naywyższego tego przepisu, podaiemy
z nayglębszym uszanowaniem Wa=
szey Krolewskiey Mości XV
Sztuk Protokołow w czasie teyże Kom=
missyi przedsięwziętych, wraz z za=
ciągnionemi tamże Allegatami; a
gdy dla uniknienia częstego y zbyte=
cznego powtarzania, prosiemy żeby
nam wolno było do rozciągłey tychże
osnowy nayPokorniey odwołać się, są=
dziemy, że tu nie należy iak główne
szczególnie przedmioty rzeczonych
czynności w następnym y to krótkim
wystawić Zbiorze iako to są;

286

I. Wyciąganie wszelkich z Końcem Stycznia r. b. w Żupach na Dole znayduiących się Kommercyalnych solnych Zapassów y podział tychże.

II. Obrachowanie y urządzenie górnych Składów.

III. Własciwe zdanie y odebranie Administracyi.

IV. Ustanowienie Systema preliminarnego Prokreacyi Soli na pierwsze trzy Kwartały Cesarsko Królewsko Austryackiey Administracyi y podział obustronnego pieniężnego Składu na czas tenże.

V. Obrachowanie wspolney głowney Kassy y sprawdzenie zaległosci passivorum et activorum do Końca Stycznia 1812.

VI. Oddział y zdanie a respective odebranie tak z Bochnią iako y z dawnieyszemi przedażnemi Składami związek maiących Rysów y Rachunków.

VII. Rewizya y usprawiedliwienie całego przy ukonczeniu wspolnego zarządzenia zawrzeć się maiącego dotychczasnego Salinarnego rachunkowego Dzieła.

VIII. Rewizya y zrobienie Inwentarza wszelkich do Żup solnych należnych Sprzętów, w Materyałach, Naturaliach, Naczyniach, Utensyliach y. t. d.

IX. Roztrząśnienie nineyszego Stanu Żup solnych.

X. Roztrząśnienie proiektów różnych ulepszenia Administracyi Salinarney, iako naracie.

XI. Usunięcie przy Rewizyi dostrzeżonych Wady y Błędów.

Nim do nayuniżeńszego przedstawienia Rezultatów wynikaiących z powyższych 11. głównych punktów przystąpiemy, wypada Nam z nayglębszym Uszanowaniem następuiącą zrobić Uwagę, iż my w celu odbycia Czynności zdania y odebrania iednostronney Administracyi z iak nayiększą można iasnością y łatwością do przeyrzenia, zamknięcie Dołu na y z 24. Stycznia my postanowili; ponieważ, gdyby zamknięcie Stałkowe dopiero z poprzedzaiącym wieczorem dzień 1. Lutego czyli dzień naznaczonego terminu było nastąpiło, iednostronna Administracya, niemogłaby była czysto być rozpoczęta, lecz przeciwnie rozmaite z zamknięciem Dołu związek maiące Interessa, iako to naprzykład, odbieranie roboty, pakunek, wyciąganie Soli, wypłata Zołdu y Rachunki były by się wczas iednostronney Administracyi usunęły,

3

a przez to szkodliwe by dla Drzeta całego zawikłanie y pomyłki za sobą pociągnę=ły. —

Sol między 24. a 30. Stycznia prokreo=wać się maiąca, zostanie bez tego przed 24. Pazdziernika r. b. wyciągnięta y na rowne dwie części podzielona. Dla=tego tudzież nadal po upłynieniu ośmio=letney pory iednostronney Administra=cyi, podobnyż stosunek względem zam=knięcia Dołu, swego czasu zachowany być powinien. —

Celem doyścia

I. Czyli y iak dalece wyciągnięcie wszelkich Kommercyalnych solnych Zapasow w istocie nas=tąpiło.

wszystkie dostępne kopalne mieysca trzech pol, starego, nowego y Janina obeyść nieubliżyliśmy. —

Wtory Protokoł zawiera szczegolnieyszy Opis tego obchodu, ktorego takowe było Rezultatum, iż we wszystkich trzech

287

Polach żadnego zapasu kommercyalnych solnych Artykułów nieznaleziono, lecz że te ogolnie wszędzie /: wyiąwszy szczególnie w dwuch obchodu wykopane y od kopiących na sztukę Gorników, nieodebrane formalne kruchy :/ na górę wyciągniętemi zostały; że także w nieupakowanych Minucyach, niektore drobne lecz wcale nie tak znakomite zapasy iak dotąd było mniemanie, znaleźły się. —

Co do przedsięwziętey

II. Oblikwidacyi wspolnych górnych solnych Składów y nowego tegoż obiektu urządzenia.

III y VIII. Protokół przedsięwziętym został.

Przy Oblikwidacyi solnych Składów dotąd między Waszą Krolewską Mością a Cesarzem Iego Mością Austryackim rowno dzielonych, nieznalazł się żaden zapas, przeciwnie zaś w bałwaney Soli y z miałkach znaleziony był zapas 1461. Ctt: 35 ℔. y to w Składach do Waszey Krolewskiey Mości należących 532 Cetnarow i

4

288

54 Ct: a w Cesarsko Austryackich 928 Cetn: 81 lt: Tę błotną Sol y Zmiotki, przy dotąd iszcze nieukonczoncy Budowli Warzelni na dol opuscic kazalismy. —

Przytym oraz, Inwentarze wszelkich do wszystkich Składow należących sprzętow zrewidowane, iako ter przyzwoicie sprawdzone, y za wspolnym naszym Podpisem nowe do VIII Protokołu załączone Inwentarze sporządzonemi zostały.

Stosownie do Urządzenia nadal w czasie iednostronney Administracyi przepisać się maiącego, względem wyciągania, odbierania, y wydawania wspolney Soli na Składach zostały

1. przedzielone dotąd Obustronne Składy, Cesarsko Austryackiey Administracyi oddane, Waszey Krolewskiey Mości Warnicy odwołani, a Kontrollujący Składowi Ferwalterowie ustanowieni.

Ponieważ Cesarsko Austryacey Składowi Ferwalterowie odebraney Soli rachunek utrzymywać y z tegoż sprawę zdawać ma-

iż więc

2. Chontrolla nadal iedynie przy odbieraniu Soli z Dołu, czyli przy Szybie mieysce mieć będzie, gdzie Sol z Dołu wyciągnięta w obecności Obuchzwarona y Cesarsko Austryackim Składowym Szafarzom oddana zostanie. Z tego powodu obustronne podwoyne zamknięcie, iedynie przy Szybie zostało ustanowionym.

Względem zachować się maiącey w tey mierze Manipulacyi, zgodziliśmy się, że takowa dotąd w zwyczaiu będąca, nadal utrzymaną będzie, azatym

a Bałwany y formalne Cłnachy wszystkie bez Braku ważone y tak co do Sztuk iako y co do Wagi, przeciwnie zaś

b Beczki iedynie co do Sztuk z Dołu pobierane y oddawane być maią.

Po wieloletnim bowiem doswiadczeniu y probach, Beczki, w które Sol miałka czyli Minucye tłaczane bywaią, podług pewney oznaczoney Wagi y to całkowe Beczki w obięciu 560. funtów, połbeczki

289

raz 280 ℔: liczonemi bydź muszą. Po=
dług stosowney do tego obięcia miary, pod
szczególnieyszym dozorem bywaią one sypo=
rządzone y podług przepisu tłoczone y za=
biiane; y spuścić się można, iż zachowa=
nie owey normalney Wagi, za naypewniey=
szą oraz kontrollę dobrego Pakunku słu=
żyć niezawodnie może. —

Gdy postaremu tak rozmaitość cięzaru
właściwego /: gravitatis specificæ :/ różnych
gatunków Soli, iako y rozmaitość wielko=
ści ziarna, czyli kawałków tłoczyć się
maiącey Soli, y wynikaiąca z tąd niero=
wność, małych próżnych mieysc między
owemi kawałkami pozostaiących, nie=
mniey tudzież nierówność sił sól tło=
czących Robotników, naturalną iest prze=
szkodą, że pomimo nayściśleyszego do=
zoru na dole beczki pojedyncze wzięte,
nie wszystkie doskonale, co do funta,
owę normalną wagę zawierać mogą;
wszelkiey zatym niepewności tym się spo=
sobem zapobiega, że przy pakunku

Beczek, chociaż one za 560. ℔: a respective 280 ℔: liczone y przyimowane bywaią, naddatek pewien y to na wielkiey beczce o 560 ℔ 573 ℔, a na małey o 280. ℔ 287 ℔: przypuszcza się. —

Dla Kontrolli y Proby tego przepisanego pakunku przy każdey porcii 30 do 50. Beczek podług upodobania wytykane y ważone bywaią. —

Chciano by zaś poiedyncze ważenie Beczek y odbieranie Soli stąd z Dołu iako y ze Składow podług wagi wprowadzić, ta czynność by neyprzod

a rozmaitosc roboty bardzo pomnożyła, po oddaniu albowiem Beczek do szychtunku, powtorne ważenie Beczek przy oddawaniu ich Furmanom nieuchronnym się stać; to poiedyncze zaś ważenie nie dosyc

b że więcey Robotnikow, a zatym y więcey kosztu by wymagało, ale też przez tego

c oraz Porrekty y

d czas Expedycyi Furmanow by przeciągało

e Przy odważonych Beczkach ze Składu

do Składu, nowy Transportowy ubytek musiał by być wyrachowany y przyznany; przez co przy każdym Składzie nowy przybytby Rachunek, a przez co do nowych coraz przeniewierzeń droga usłana y nakoniec

ⱡ. ścisły dozor y Kontrolla dobrego pakunku nadwerężoną by tym została. —

Wszystkie te powody razem wzięte, zniewoliły nas w oddawaniu y odbieraniu beczek z Dołu przy dotąd zwykłym pozostać porządku; ustanowiaiąc wszelako, ażeby nadal tak nazwane przeważenie dla proby, nayściśley zachowane; beczki tudzież koleią przez każdego z Ferwalterow do ważenia, podług upodobania wytykane bywały. —

Pomimo tego iednak każdemu z Obuch Nayiwyższych Rządow niezbronno być ma, podług upodobania kilka y to całkowych Porrekt, tak wielkich iako i małych beczek przeważyć, y niezgodnie z przepisem upakowane zwrocić; tudzież

gdyby ktory Urząd pomimo tego za rzecz potrzebną osądził, z dołu powyższym sposobem odbierane beczki, przy oddawaniu ich Furmanom, bez ubliżenia iednak y przeszkody, dolney y wyciągania Manipulacyi, na Składach odważyć, wolno Mu to być ma. —

3. Wszystka Sol z Dołu wyciągnięta przez Obustronnych Składowych Ferwalterow w nowo zaprowadzone podręczne Regestra /: Manuały: / Przychodu czyli Protokoły Wagi, tak iak dawniey raz zarazem wciągnięta; a po skonczeniu kardey Porrekty, głowna Summa Przychodu literami wypisana; owe Regestra, podobnież iak y inne urzędowe Zurnale przez Obustronnych Ferwalterow podług drukowanego iednakowego Formularza utrzymywane; po kardey porrekcie przez Obustronnych Składowych Ferwalterow nawzaiem podpisane; y przez to rzeczywista prawda, na Gorę wyciągniętych, przez Ces: Austryackiego Ferwalte=

=ra

=rza odebranych, y przez tegoż w Rachun=
ku wciągniętemi y wyrachowanemi być
mających Kłosa Solnych ztwierdzona
bydź ma. –

Przytym

4. Nadal wyciąganie y podział dotąd zwy=
kle wyciąganych tak zwanych Natural=
nych y Piecowych Chrubków czyli Frag=
mentów, za Sol Komercyalną zaliczać
za rzecz potrzebną osądziliśmy, ponieważ
Sol takowa

a. Dla nieoznaczonego swego kształtu z pewną
Kontrollą oddawać y odbierać się nie daie
gdy nietylko przy wyciąganiu z niższych
piętr na dole, ale też y przy wyciąganiu
na wierzch, tudzież przy ważeniu, przy
porzuceniu na Składzie, tudzież przy
przeważeniu gdy Furmanom oddawane
bywa, nakoniec w samym przewożeniu
zgoła przy każdym poruszeniu iey tar=
ciem y obłamowaniem rożków y Kan=
tów w tym kształcie nieforemnym na
wadze y treści utracać, zaczym

4. Dla niedostatku wsposobienia do Kontrolli, otwartą do Kradzieży y przeniewierzenia drogę ściśle, tak dalece, że Oba Wysokie Rządy z tych przyczyn proporcyonalnie daleko by więcey tracity, a niżeliby wynosiło zmnieyszenie Kosztu przy wyrabianiu Tałkowych Cetnarów w porownaniu z Kosztami Stamsowania y Toczenia Minucyi

Szczegolnie na wydawanie Kwartalney Ordynaryi iesżcze nadal Sol Tałkowa obracaną, wszelako żeby uniknąć wszelkiego nawikłania y mytek na Składach, z dołu prosto Ordinaryuszom w obecnosci Obu Ferwalterow Składowych wydawana bydź ma. –

Z resztą

5. Względem Tygodniowych Konsultacyinych Rapportow przez Ferwalterow Składowych na Konsultacyę podawanemi bydź mogących, iako też

6. Względem zakwitowania dołu z wyciągniętey Soli z Koncem każdego Kwartału

292

przy każdym Składzie Szybowym przez Obustronnych Składowych Ferwalterów uskutecznionym bydź maiącego, niemniey

7. Względem zakwitowania Cesarsko Austryackich Składowych Ferwalterów z spraw y rachunek z tego zdawać obowiązanych, za oddane ilości Soli Składowym Ferwalterom Waszey Królewskiey Mości na dzisieyszego Xięstwa Warszawskiego, tudzież

8. Względem porozumienia utrzymywanym bydź maiącego między Kommissarzem Waszey Królewskiey Mości a Cesarsko Austryackim Składowym Inspektorem w okoliczności obustronnego Odbierania y Wywozu Soli, iako też

9. Względem oznaczenia Granic między Interessami iednostronney Kompetencyi podległemi, tak nazwaney Rendycyi y Transportu Soli; a Interessami do wspólney Kompetencyi należącemi,

wyciągania w Gorę y odbierania Soli, a za-
tym względem granic będących między
Sferą działania Administracyi, a stało-
wą Obuch Składz wendycyinych, y wzglę-
dem rozrożnienia y oznaczenia, na
Składach z iednego lub drugiego stosun-
ku wynikaiących y do wspolney lub
iednostronney Kassy odesłanemi być
maiących Kosztow y nakoniec
10. Względem zamknięcia Rachunku dol-
nego
zostały wszędzie stosownie do mysli
układu podług dalszey osnowy VIII Proto-
kołu rozrządzenia przez nas poczynione:
Ktorych to mnieyszey wagi objektow,
drobnieyszym wytłuszczeniem Waszą
Krolewską Mość zatrudniać nie
śmieiąc, szczegolnie dodaiemy, iż w skut-
ku owych rozrządzen, Instrukcye Obu-
stronnym Składowym Fewalterom prze-
obustronne Składze przepisane zostały. -
Gdy tedy powyższym kształtem Żowiny
Doli, tudzież przyzwoite y nowe Rozrządzen

na Składach solnych nastąpiło, na dniu 1ᵒ
Lutego iako na terminie przez wiadomy
Układ przepisanym. —

III. Przystąpiliśmy do uroczystego zda=
nia a respective odebrania ces:
Austryackiey iednostronney Ad=
ministracyi wspólnych Żup
Solnych Wielickich. —

Tym więc końcem według wyraźney osno=
wy IV. Protokołu w obecności wszystkich
Wielickich solnych Władz y należących do
tychże niższych Władz y należących do
tychże niższych Officyalistów wyżey pomie=
niony Układ ogłoszonym, stosownie do
treści tegoż, dotąd trwające provisorium
zniesionym, ces: Austryacka Administra=
cya, w ktorey gremio Waszey Krolew=
skiey Mości teraz tymczasowo ieszcze
mianowany Kommissarz znayduie się, in=
stallowaną, a przeciwnie dotąd z Strony
Waszey Krolewskiey Mości posta=
nowieni przy szczególnych solnego y Eko=
nomicznego Rządu Oddziałach Kontrol=

lorowie, wyiąwszy podług osnowy rzeczonego Układu ustanowionemi być maiących Kontrollujących Układowych Ferwalterow y do pomocy dodanych Officyalistow, odwołanemi zostali. –

Poczym

IV. Przeszliśmy do ułożenia Preliminarnego Systemu solney Prokreacyi, y do rozdziału obustronnych Składek pieniężnych na przeciąg czasu z początkiem iednostronney Administracyi zaczynać, a z końcem miesiąca Paźdiernika 1812. kończyć się maiącego. –

względem którey to czynności V. Protokół przedsięwzięty został. –

Zasadę oznaczenia Prokreacyi Soli kamienney w czasie preliminarnym, naypród na naturalnych y gorniczych stosunkach kopalni tuteyszey oparliśmy.

Tak z wszystkich poczęci teraz w wyrobku będących, a po części w tym roku dopiero dostąpić się maiących miejsc

294

Kopalnych, czyli to w celu szukania Soli
y pomocy, lub też samego teyże wyrobku,
iako też zwłasnego tu na mieyscu naby=
tego doswiadczenia okazuie się: że tuteysze
Góry Soli kamienney w prawdzie w bar=
dzo obszerney szyrokości tak w kierun=
kach ubocznych y pochyłych, iako i w
głąb, otwarte y po wielkiey części wy=
kopane są, że iednak nigdzie pewne=
go ograniczenia tych użytecznych natu=
ry Składów nieznaleziono. Ku wscho=
dowi, Południowi y Zachodowi, stoią
wszędy obfite, za pomocą wielu przebiciów,
tak nazwanych Przeców na szukanie So=
li, iuż przygotowane y odkryte dotąd niena=
ruszone solne massy, y żadney wątpliwo=
ści nie podlega, że nayszczególniey ku
Wschodowi y Zachodowi daleko więcey równie
bogatych wielkich y nowych Mass y Pól
solnych odkryć można. —

Jeżeli więc terazmieysze tylko odkrycie
kopalni, trwałość dotąd wyszukiwanego
wydobywania Soli, na kilka wieków

z wszelkim Górniczym do prawdy podobień=
stwem zapewnić; iakże się niemaią
rozszerzać te widoki, ieżli się będzie mo=
żna spuścić, że przy dalszym wyrabia=
niu, prawidła doskonałego górnictwa
ściśle zachowane będą. –

Tak sama Natura tuteyszemu wydoby=
waniu Soli y wynikaiącemu z tąd wy=
robkowi teyże, dotąd żadnych granic
nieoznaczyła; tak też ilość teyże wydo=
być się mogąca, przy zachowaniu Za=
sad rozsądnego górniczego Szychtowych
wyrobkowania, iedynie zawisła od ilości
sił do kopania teyże użytych. –

Wsparci na powyższych Uwagach y
prawdzie niezawodnego dopuszczenia,
iż potrzebna liczba Robotników w krót=
kim czasie osiągnioną bydz może, a to
tym więcey, że Wasza Królewska
Mość podług IX Artykułu Układu
zastąpienie woyskowemi, niedostatku
górniczego Ludu nayłaskawiey
postanowić raczyłeś; zgodziliśmy

295

się spodziewaną Soli w czasie teraznieyszego tryhwartalnego preliminarnego Systematu na wierzch wyciągniętą bydź maiącey, ilość ustanowię w Liczbie

1,125,000 Cetnarow. –

Do produkcyi tego kwantum Soli, przy doskonałym, przeszkodzie żadney niepodlegaiącym wydobywaniu, ponieważ

1. ieden kwalifikowany Żeleznik w przecięciu codziennie 10. Cetnarow ukopać zdoła, procz tego gdy

2. do zrobienia potrzebnych Piecow, do wyszukania nowey Soli, liczba 60. Kopaczow iest nieuchronną y gdy

3. na każdego kwalifikowanego Żeleznika 2. Worałkow, czyli do wyciągania wody, Soli y do pakowania teyże potrzebnych Robotnikow się rachuie,

380. Kwalifikowanych

1160. Worałkow

razem 1740 Ludzi potrzeba.

Ponieważ zaś Ludność gornicza na wstępie iednostronnego Rządu iuż z 410.

do Górnictwa przeznaczonemi Cesarsko Austryackiemi Żołnierzami

1827 Głów

składała się, należało przyiąć za rzecz niezawodną, że przy stałowym osadzeniu Robotnikami Kopalni tuteyszych, uchwalona Produkcya Soli 1,125000 cetnarów, w czasie zamierzonym tym pewniey dopięta być może, gdy Radzca górniczy Seeling pomimo tego, że między owym ludem górniczym tylko 383. kwalifikowanych Kopaczów się znayduie, azatym do powyżey oznaczoney Liczby 580. ieszcze 197 niedostaie, niedostatek ów, z osadzonych w Żupach 232. Uczniów y Chruszczaków (: Lehrknaben und Kleinhauer :) niemniey z Żołnierzy do Kopalni przeznaczonych w Krótce zapełnić, y dla zapobieżenia wszelkiemu nadal Żeleźników niedostatkowi, niezwłocznie liczbę uczniów kopiących pomnożyć oświadczył się. –

Ten zamiar potwierdzaiąc, w skutku

296

tegoż Administracyi zalecilismy pilne na to mieć oko, azeby zawsze przyzwoita Liczba Zeleźników sposobioną y ciągle zapełnianą; że zaś zasada potrzeby dwoch Kowalków na iednego Zeleźnika zbyteczną nam się zdawała, azeby stosownym użyciem Kowalków liczba ich proporcyonalnie zmnieyszała się.

Co się zaś teraz tyczy wyznaczyć się maiącey na czas preliminarny ilości obustronney pieniężney Składki, zasadzaiąc się na Rezultatach świeżo zeszłego roboczego Roku, maiąc przytem tego wzgląd na znaczne bardzo podrożenie Materyałów y podwyższenie Pensyi y Żołdów, iako y na nieuchronne Koszta budownicze, Systema pewne preliminarne do V. Protokołu w zupełności załączone uchwaliliśmy, podług osnowy którego całkowita Składka na zamierzone 9. miesięcy

720,000 Złł. Rynskich w wyłkupnych Rewersach, iedna miesięczna

Składka zostałk od Waszey Królewskiey Mosci iak y od Cesarza Imci Austryackiego

40,000. Złł: Rynskich w wykupnych Rewersach wynosi

Co się tyczy

V. Rewizyi y obrachowania

wspolney Salinarney Kassy

Dzieli się wspolna Salinarna Kassa głowna, na cztery osobne oddziały, to iest:

1. Na wspolną właściwą Kassę Żup solnych

2. Na wspolną Kassę do stawienia Warzeni Soli przeznaczoną. –

3. Na Kassę górniczą składkową czyli Bractwa. –

4. Na Depozytową pieniężną Kassę.

Każda z tych Kassy podług treści VII Protokołu była osobno rewidowaną

I.

1. w Kassie żupney

z Rachunkami zgadzaiącą się Ilość

19,239. Rynskich w Walucie

iako też

Coll.

297

2. w Kassie budowniczey Warzelni Solney

Ilość

45000. Rynſ: w Walucie Wiedenskiey istotnie znaleziona iest

3. Górnicza składkowa Kassa

powinna była zawierać w sobie

20,299. Rynſ: $2\frac{3}{5}$ Kra

w istocie zaś znaleziono w niey

20,295 Rynſ: $33\frac{3}{5}$ Kra

dlaczego Ilość przybyszowa 1 Rynſ: 31 Krow do Przychodu wzięta y do wspomnioney Kassy zaięta została. –

Nakoniec

4. Depozytowe pieniądze

składaią się zupełnie z Kaucyi przez Liwrantów składanych, a dopełnienie rożnych z Administracyą Salinarną zawartych kontraktów zabespieczaiących, które podobnież wszystkie w przyzwoitey znalazły się istocie. –

O bespiecznym zaś tey że Kassy zachowaniu y o zleceniach przez nas danych, wyższego

ieszcze teyże bespieczeństwa tyczących się wspomniany Protokoł Rewizyi Kassy wyraźniey opiewa. —

Przy teyże Czynności oraz Inwentarz znalezionych przy Kassie Sprzętów, w Annexie do Protokołu sub E załączonym, przez nas podpisanym został. —

Przy obrachowaniu y sprawdzeniu w Kassie żupney, z końcem Stycznia 1812 znalezionych zaległości Status activi et passivi, w którym to celu wszystkie szczególne Posta punctatim przeyrzane, y przykładnie, stosowna przez nas Kommissoryalna Rezolucya iak Protokoł XI wyraźniey to okazuie, udzieloną została, uważać przychodzi

1. Względem Przychodów Internalnych czyli zaległości Status passivi, iż stałowy w ogólności wynosi

4839. Reńskich $8\frac{4}{5}$ Xrów

między którymi iednak 3481 Reńskich 26 Xr: złożonych do Wielickiey mieyskiey

14

298

Kassy należących pieniędzy znayduie się. Takowe Posta podług udzielonych przez nas Rezolucyi w krotce zostaną umorzone. —

Co się zaś tyczy

2. Zaległosci Status activi czyli stałe zwanych wydatków intermimalnych takowe z 141.609 Rynsk: 10 krow Waluty Wiedenskiey wynosiły y po największey części z tąd się wszczęły, że wiele na poiedyncze Budowle poczynionych Awansów dotąd przyzwoicie nie obrachowano a zatym awansowane Summy odpisane bydź nie mogły. Zlecieliśmy przeto iak nayusilniey Administracyi wszelkie zaległe rachunki, w krotkim czasie złożyć starać y obustronne wyższe ratificowanie tychże wyrobić, ażeby owe szczegolne rachunki z głownym rachunkiem przyszłey Kommissyi rewizyjney, niezawodnie podane bydź mogły. —

Z resztą przy tych Aktiwach wszyst-

kie Sorty poiedyncro przeyrzane y sto=
wne Rezolucye dla zupełnego rzeczy za=
kończenia podług osnowy rzeczonego
Protokołu udzielonemi zostały. —

VI Uskutecznienie Oddziału z Bochnią y Cesarsko Austryacką Przedażą Solną związek maią=cych Aktów y Rysunków.

podług osnowy IV Protokołu tymże
kształtem esmy wdrożyli, ażeby tako=
we Akta wspólnie przez dwoch z ie=
dney Strony przez nas Królewsko Sa=
skich, z drugiey zaś Strony przez
Cesarsko Austryackich Kommissarzów
do tego wyznaczone Subiekta, iako
też y z tąd wynikaiące Rachunki
przez Buchhalterya y przez Kontrol=
lora przy teyże z Strony Królewsko
Saskiey postawionego, od pism do
Wieliczki sciągaiących się oddzielone,
takowych oddzielonych Aktów y
Rachunków porządna Konsygnacya
zrobioną y Obustronnym Kommissarzom

15

299

iń duplo przełożona została, ażeby w tenczas wspolnie względem oddziału y wydania rzecz rozstrzygnąć można, takowe miasta Wieliczki y Bochni razem się tyczące, a dla Bochni wspolnym kosztem przepisanemi bydź warte, wytknięte tam bydź maią, ażeby y w tym wspolna mogła nastąpić decyzya. –

Że iednak ta czynność Oddziału Aktów zbyt iest obszerna, z powodu znacznego Wielickiego Aktów Składu, y nieuchronnego przeyrzenia tychże wszczegolności, ażeby przed ukończeniem naszey Kommissyi mogła bydź uskuteczniona, więc pomienione konsygnacye przyszłey do Wieliczki ziechać maiącey Rewizyiney Kommissyi przedstawionemi bydź maią.

Naybardziey zatrudniaiącym Interessem stała się nam

VII Rewizya wszystkich Rachunków y zatwierdzenie ich, czyli Absolutoria.

Zesty czas wspolnego Zarządu, z ktorego Rachunki rewidowane y ułatwione być miały 9. Kwartałow od 1go Listopada 1809. aż do konca Stycznia 1812 w sobie zamykaiący. –

9. Kassowych 9. Materyalnych 9. Solnych y 2. iednoroczne gornicze Składkowe	Rachunki

27. Sztuk Rachunkow, w sobie zawiera, niewspominaiąc wiele innych iako Annexa służących partykularnych Rachunkow. –

Po poprzedniczym przez Wieliczką mieyscową Buchhalterya tychże Rachunkow przeyrzeniu, y po następney przez Buchhaltera y Kalkulatora z Strony Kommissyi wyznaczonych tychże Cenzurze, wynikaiące z tąd przypomnienia czyli Monita y Supramonita, tudzież przez składaiących rożne Rachunki złożone w tey mierze

300

(rozstrzygnęliśmy)
obiaśnienia (za ktorym monitum) y
okazanym defektem podług wyraźniey-
szey osnowy X. Protokołu przyzwoitą
natychmiast udzieliliśmy decyzyą, y
składaiącym Rachunki Imieniem
Waszey Krolewskiey Mosci y
Cesarza Jmci Austryackiego ulatwie-
nie czyli Absolutorium, wszelako z wa-
runkiem Puncti reservati, że gdyby
z powodu przeyrzanego Rachunku pręd-
ko lub pozno, teraz nieodkryte niere-
gularnosci okazać się miały, że Ra-
chunek składaiący obowiązanym za-
wsze będzie, z tego dać tłomaczenie, y
wypadaiące wynadgrodzenie uskuteczniać.
Owe Decyzye y ulatwienia zaymuie
obszerniey X. Protokoł, te szczegolnie
Uwagę tu ieszcze dodaiemy, że przy
Rewizyi Rachunkow poczynione przez
Kommissyą monita, przez składaiących
Rachunki zaraz usprawiedliwione
zostały y szczegolnie zatatwienie mało
znaczących, ciężąc do wydania, a ciężące

do odebrania przypadaiących Ilosci Materyałow do przysztego Rachunku u-
szczerze porostały się. —

Z resztą w tey Rewizyi Rachunkow, tak dalece znakomitych nieregularnosci y omyłek postrzec, nam sie zdarzyło się.

Tak o postrzezonych goreniewydzie błędach w Oddziale Rachunkow y Kassy, iako y o ogolnych rozrządzeniach w celu zaprowadzenia większego w tey mierze porządku y regularnosci, niżey w przełożeniu uchwalonych srodkow ulepszenia z nayglębszym uszanowaniem wspomniec nieuchybiemy. —

Daley

VIII Wszystkie do Dzieła Salinarnego należące Zapasy y Sprzęty. —

zostały przez nas rewidowane, to iest:

1. Znayduiące się w Materyalnym Urzędzie Materyały y Rekwizyta.
2. " Konie gorne y dolne
3. W Materyalnym Urzędzie znayduiące się Sprzęty

301

4. w Starych górach
5. w nowych Górach } znaydujące się Sprzęty
6. w Janinie
7. Xsiążki w Bibliotece Administracyi
8. w Chancellaryi Administracyiney
9. w Chancellaryi Podżupka czyli Pobrerzykwarnalnego(?)
10. w Buchhalteryi } znaydujące się Sprzęty
11. w Chassie
12. w Markszeyderyi
13. U Chirurga Salinarnego będące Instrumenta y. t. d.
14. w Salinarnym Szpitalu będące Sprzęty y Delkwizyta
15. U Cymentarza czyli Probierza Wag
16. u przeszłego Krol: Saskiego Xiężęco Warszawskiego Inspektora Transportów y Składów
17. w Chancellaryi Krol: Saskiego Xiężęco Warszawskiego Kommissarza in politicis } znaydzione Sprzęty skarbowe.
18. w Skarbowym pomieszkaniu Administratora.
19. w ogrodzie zamkowym
20. w skarbowym pomieszkaniu Podżupka
21. " " Buchhaltera

22.	w skarbowym pomieszkaniu	Adjunkta Podzupka	znalezione Sprzęty skarbowe
23.	" "	Sekretarza Administracyi	
24.	" "	Buchhalterycznego Rachunkowego Officianta	
25.	" "	Kapelana Salinarnego	
26.	w nadgórnym domu	Seraf	
27.	" "	Lesno	

w Inwentarzach przez nas wspólnie podpisanych y do XII Protokołu załączonych zupełnie spisane zostały. —

Gdy przy spisaniu pomienionych Inwentarzów różne okazały się dyfferencye, gdzie wiele Artykułów brakowało, a inne przeciwnie znaydowały się, choć w dawnieyszych Inwentarzach nie były umieszczone: te więc nieregularności załatwiliśmy, wszędzie zważywszy wpływaiące okoliczności, stosowną wspólną Komissaryalną Decyzyą tak względem odebrania iako y wydawania

a respective wynadgrodzenia lub uwolnie=
nia, udzieliliśmy. —

302

Do osnowy dopiero wspomnionego, rze=
czoną Czynność obeymuiącego Protokołu,
tę ogulną dodać Uwagę za rzecz potrze=
bną osądziliśmy, że wielka część przy
spisaniu tych Inwentarzów dostrzeżo=
nych nieregularności z tąd wynikła,
że teraźnieyszy Urząd materyalny
zbyt Interessami zarzucony, ogołu
wraz z poiedynczemi szczegułami dosko=
nale przeyrzeć niemoże, y dla tego w dal=
szych czynnościach naszych mieliśmy
Zamiar, do tego Oddziału więcey iedno=
stayności y porządku zaprowadzić;
których to zamiarów Rezultata Wa=
szey Królewskiey Mości niżey
z nayglębszym przełożemy uszanowaniem.
Oprocz tego, Stan wszystkich do wspól=
nych Żalin należących skarbowych Budyn=
ków, własnemi obeyrzawszy Oczyma, opi=
sanie tychże do XII Protokołu pod Literą
C. załączyliśmy, do którego teraz się

odwołuiemy.

Co się daley tyczy

IX Stanu Żup solnych w ogulno=ści y iakim to dzieło dotychczas prowadzone było,

o tym nietylko przy przedsięwziętych obchodach, ale podług treści XIII Kommis=syi Protokołu, przez inne stosowne w tey mierze dochodzenia, wiadomości za=sięgnąc, y ten przedmiot pilnie roz=trząsnąc nieomieszkalismy.

Zastanowienia nasze w tey mierze y sposob w iaki, srodki zaradzenia po części iuż są dane, a po części obmy=slone bydź mogą, niżey w przełożeniu roztrząśnienia podanych nam proie=ktow ulepszenia, naypokorniey prze=łożyć nieomieszkamy. Tu zrobiemy tylko tę uwagę względem wydobytey ilości Komerzyalney Soli w 9. Kwartalnym czasu przeciągu wspolnego dotychczas trwaiącego Za=rządu, iż

303

w Roku 1810. wyłączywszy czas od 1go do 12 Listopada	673,932 cetnar:	90 ℔
" 1811.	834,110.	" 20 "
w 1szym kwartale 1812	201,891.	" 85 "
in Suma więc	1,709,934 cetn:	95 ℔:

Komercyalney Soli, po odtrąceniu szybowych destruktów, Cupałku, y. t. d. prokreowano, zaś w tymże samym czasie

2,012,944. cetnarów 3¾ ℔:

na wierzch wyciągnięte y na równe dwie części podzielone zostały; skutkiem to różnica wyciągnięcia na wierzch y prokreacyi, z znalezionych przy objęciu w wspólną posiadłość dolnych zapasów Soli pochodzi. –

Do prokreacyi tego kwanti w przeciągu

w Roku 1810. ...	831. Ludzi
" 1811 ...	918 "
w 1szym kwartale 1812 ..	1056 "

było użytych. –

W tey ludności zaś Liczba Żelaźników ustawnie przy robocie Soli będących, a zatym nieliczące Żelaźników nieprzytomnych chorych, y do szukania Soli obracanych

w Roku 1810. 253
" 1811. 300
w Iᵗᵉʳ kwartale 812 . . . 413.

wynosiła. –

A zatym Żelernik ieden przez tydzień w przeciągu prokurował

w 1810 . . . . 53 Cetn: 57 ll.
1811 . . . . . . 58 " 74. "
w 1. kwartale 1812 . . 53 " 15 "

Gdy tedy podług tuteyszych solnych górniczych normalnych Taryff, na iednego kwalifikowanego Żelernika, co tydzień 66 Cetnarów Soli prokurowaną bydź maiącey, zwykle się rachuie; wypada, iż normalny ów przepis w żadney z powyższych Epok osiągniony nie był. Zlecilismy więc Salinarney Administracyi, ażeby ściśle przyczyn owey różnicy dochodziła. –

Co się zaś tyczy kosztów tegoż wydobycia Soli, te

w 1810 . . . 748,269 Złp: $11\frac{7}{8}$ gr: } w Ban-
" 1811. . 1,267,690 " $25\frac{4}{8}$ " } kocetlach
w 1. kwartale 1812. . 207,543 " $18\frac{3}{5}$ " w Wal: [illegible]

304

wyniosły, a zatym 1. Cetnar Soli

w 1810. na 1 Ryn: $6\frac{64052}{168,333}$ Kr: } Banko=

„ 1811. „ 1 „ $31\frac{15734}{201,891}$ „ } cetlami

w 1. Kwartale 1812 „ 1 „ $1.\frac{137220}{201,891}$. y w Wal: Wiedeńskiey

li „ 5 „ $8.\frac{26864}{67297}$ „ w B.C. no=

minalnie wypada.

Wszystkie zaś z wspolney Salinarney Kas=

sy podzięte Koszta inclusive z sprawieniem

Zapasow

w 1810. . . . 875,705. Zł: $37\frac{5}{8}$ Kr: } Bankoce=

„ 1811 . . . 2,299,577 „ 5 } tlami

w 1. Kwartale 1812 . . 251,536 „ $43\frac{4}{5}$ Kr: w Wal: Wied:

czyli razem wszystko na Bankocetle no=

minalnie redukuiąc

4,432,966 Ryn: $21\frac{5}{8}$ Kra

wynoszą.

Nakoniec pod ściśleyszą naszą rozwagę

y roztrzęsnięcie wzięliśmy.

X owe projekta ulepszenia

iako też niemniey

XI owe Błędy y uchybienia

ktore przy nineyszey rewizyi, w obiektach

Kopalniow, gospodarstwa y urządzenia

Wielickich Żup solnych, tak nam samym

na myśl przyszły y uwagę naszę zwró=

ciły, iako też przez Waszey Królew=

skiey Mości Kommissarza y Cesarskię

Austryacką Salinarną Administracyą

nam przełożone, y od innych Stron poda=

ne zostały. –

Błędy y Uchybienia natychmiast usu=

nęliśmy, iako też w nadziei Naywyższego

potwierdzenia, Administracyi owe Kon=

klusza Kommissyi, do ich nayprędszego

można uskutecznienia podaliśmy, w

których lub poprzednicze doświadczenia

zrobić, lub tymczasowe urządzenia wyko=

nać wypadało, lub też których niewst=

pliwa korzyść y potrzeba wymagała: o

wszystkich zaś proiektach ulepszenia nay=

pokornieyszą naszą wspólną opinię do

Naywyższego Waszey Królewskiey

Mości potwierdzenia, z nayglębszym

Uszanowaniem, iedyne przełożyć ośmie=

lamy się. –

W dalszych Kommissyi czynnościach

305

XIV y XV Protokoł został przedsięwzię-
tym: gdzie upraszamy, żeby nam wolno by-
ło dla skrocenia rzeczy do rozciągłey tych-
że osnowy odwołując się Waszey Kro-
lewskiey Mości same tu szczegolnie
Rezultata w zebraney przeto zwięzłey treści. –
W obięktcie urządzenia Robot Kopalnych
Z względem Kopania y Wyrobku
Soli
zlecilismy Administracyi zaniedbany do-
tychczas sposob postępywania.
1. Odkryte solne Massy przez otwarcie tychże
w ich rozmaitych dimensiach do porządne-
go wykopywania przysposobić.
2. Otwarte zaś iuż solne Massy od wierzchu
do spodu wycinać tudzież w sposobnych
do tego Komorach probować
3. Czyli by wykopywanie owe na regularne
Terrassy podzielone, y dla wyprobowania
pilności robotników, każda Terrassa z oso-
bna Żelaznikom do wycinania na wy-
miar dana być niemogła.
4. Przy wyrabianiu formalnych Chodników

szersze Sztapie wyprowadzic, przez odbicie ktorych, formalne Chruchy bez częstszego szramowania, samym tylko Sztupaniem odbiiane bydz mogą. –

5. Caly ogrom solney Szychty, przecem iednym odkryc y Sztruchowych na formalne Chruchy, na odkrytey Scianie solney successive iednego po drugim osadzac.

6. Podlug naypokornieyszey naszey opinii wszelkie solne szychty, Sztruchowemi osadzone bydz maią, iak skoro Żupy solne w potrzebną liczbę kwalifikowanych Żeleżników, do zamierzonego prelimi=narnie Wyrabiania Soli zupełnie zaopatrzone zostaną; te zas wszelkie Szychty, ktoraz po zerwaniu Związków z Bochnią, Chruszcahami na wyrabianie Minucyi osadzone bydz powinny, czym zamiar cwiczenia Żeleżnikow, pomno=zenia wyrabianey Soli y zeszanowania grubych Szycht za iednym razem dopięty zostanie; zas wzglądem modifi=kacyi wypłaty za Sztubiorną miarę,

306

wyżey uchwalona proba y contraproba uskuteczniona y wypłata tak wymierzona być ma, ażeby Kopacka robota powabnieyszą od Worackiey dla Gornikow stawała się.

Byliśmy oprocz tego tey opinii że

7. Destrukty z Bałwanow y Piecowych Sztuk pochodzące w ten czas tylko, gdy robota iest łatwa, na formalne Chrzczy wryte, inaczey zas wciąż na Minicye plamzowane być maią.

B. Przy Kopaniu w celu szukania Soli przedsiebranym

8. dla przyspieszenia roboty

a. Piecow dla szukania Soli wybitych, zwanych West-Gallicia y Maria Teresia w Gorach Janina ku Zachodowi.

b. Krzyżowych Piecow, z mieysca nazwanego Franciscus ku Południowi prowadzonych y pogłębieni Szybu Gorska aż do spiżowego y szybikowego Łożyska w nowych Gorach y

c. Otworu innych Piecow wyprost y na

krzyż idących w starych Górach od Wschodu ku Południowi; Administracyi szczególnie zaleciliśmy, ilość Kwalifiko-wanych Żelezników iak nayrychley pomnożyć, ażeby przy Prokreacyi Soli oraz dzielne uskutecznienie wyżey wspomnianych Otworów y Pieców ku szukaniu Soli, a to w celu przysposobie-nia nowych pól regularnych, teraz z większą przedsięwzięść y Kontynuo-wać sprzyiaiącą.

d. Z otwarciem północnego Pola zda-niem naszym wstrzymać się ieszcze teraz potrzeba: lecz za pomknięciem się innych potrzebnych robót dolnych, y ustaleniem przyzwoitego stosunku co do Liczby Górników, takowe otwarcie za pomocą wybicia Szybu nowego w stronie północney od robót teraźniey-szych dolnych zupełnie oddzielonego, uskutecznione bydź może; a to tym koń-cem, ażeby przy przekopaniu pieców na szukanie Soli ku tamtey stronie

307

swiatła, zapobiegło się niebespieczenstwu wynikłym mogącemu z dobycia spodniego szybikowego wodę w sobie ukrywaiącego kamienia. –

Co względem kopalnych robot w celu pomocy y ułatwienia ogolnego zamiaru przedsiębranych. –

9. Na wybicie Szybu nowego do schodzenia na Doł przy Danielowcu przez Wydział menniczny y gorniczy Cesarsko Austryackiey Nadworney Kamery zatwierdzone zupełnie y tłotym bardziey zgadzamy się, że na zarzuty przeciwko uskuteczneniu tego zamiaru uczynione, snadno odpowiedzieć można, y gdy oprocz tego, obrocenia na ten wydatek, do tego wcale dotąd nieprzysposobionego Szybu Burenin, czasu długiego wszcze nieuchronnie wymagaiące pogłębienie Szybu Lois y dobycie starego Szybu Lubomirski sprzeciwia się. –

10. Zleciliśmy Administracyi, azeby także nad proiektem osadzenia dwoch

nowych górnych Szybów, w dwoch zło-
wnych łożyskach solney Warstwy
w bliskości Chomory Tarnow y Chomory
Leopold, niezwłocznie y należycie zasta-
nowiwszy się, wynikające Rezultata
pod rozwagę następującey Rewizyiney
Kommissyi poddała. —

11. W objekcie pospiechu tak wie ukończo-
nych iako ter w ciągu będących robot
około podziemney Koncentracyi wód
do wodney Góry, Salinarney Admini-
stracyi wspolnie nasze ukontento-
wanie oswiadczyliśmy, zaś

12 Względem dolnych zabudowań, czyli za-
bot kopalnie tak za pomocą Filarów
solnych iako y drzewianych kasztów
zabespieczaiących, w czym iednak nowy
sposob budowania przez rozstawianie
potrzebnych do podpierania solnych
filarow nad dawnieyszy sposob celnie, nie
mogliśmy pominąć usilnego zalecenia,
ażeby potrzebna liczba Robotników obro-
cona była do dopełnienia omieszkanych

308

robot w ciągu lat ostatnich około utrzymywania Szasztów

13. Nareszcie zaś względem opinii, że się horyzont w środku Miasta Wieliczki zabiłeka, chociaż na dole żadnych uprawdzie dotąd tego nieodkryto śladów; że jesteśmy jednak tego zdania, ażeby za pomocą geometrycznego oznaczenia Rys profilowy na linii Miasto, z jednego stałego punktu, po jedney tegoż stronie, aż do drugiego podobnego punktu, po przeciwney stronie oznaczonego, przerzynającey, uskuteczniony; punkta owe dokładnie oznaczonemi; y linia owa lub przy końcu jednostronney Administracyi, lub gdyby się tak zdawało, wcześniey jeszcze ponowioną została. —

14. Przy Rewizyi Wydziału Markszeyderyi znaleźliśmy, iż naglące zlecenia Departamentu menniczego y górniczego ces: Austryackiey Kamery nadworney, o wymierzenie nowo wyciętych Działów solnych y przeniesienie tychże

na Mappie dotąd zaniedbanych, pod pozornym pretextem niedostatku Stancyi osobney dla Markszeydera, zostały dotąd bezskuteczne. —

Gdy iednak teraz urządzenie trzech do tego potrzebnych izb, po części obmyśla się, a po części uskutecznionym zostanie; z tym większą więc ufnością skutku przyrzeczenia Administracyi oczekuiemy, gdy dalsze omieszkanie przeniesienia Rysunków na Mappę Salinarną, szkodliwe by za sobą pociągnęło konsekwencye. —

Przy tym także

15. podane proiekta w celu łatwieyszego przeyrzenia dolney Budowy na Mappach geometrycznych

a. przez kolorowanie iednego gatunku Warsztwy solney, iedną głowną farbą, a cieniowanie przyzwoite głębszych y wyższych punktów. —

b. przez wyrażenie krzyżowych profilów w odległości 100. Sążni y,

Coll.

309

25

c. przez wygotowanie szczegolnych wyobrażeń dla każdey Warsztaty,

ciłko odpowiadaiące rozmiarowi y przyzwoite zdawało nam się przyiąc, y za prawidło, podobne Rysunki nadal robić maiącym, podać. —

Przeciwnie zaś

16. Proiekt wynadgradzania obuch Markszeyderów, podług Liczby odrysowanych Listow, z uchyleniem stałey ich Pensyi, niezdawał nam się być przyzwoitym: ale y owszem przy zwykłym dotąd pozostać Układzie z tey przyczyny za rzecz potrzebną osądziliśmy; gdyż Markszeyderowie oprocz rozmiarowych czynności, za dolnych Officyalistow bywaią używani; y przez przeyrzenie, co tydzień przez nich podawanych Rapportow, doskonale kontrollowanemi być mogą. —

Co się tyczy

D. Wyciągania Wody

17. nieprzepomnieliśmy Administracyi zalecić, aby Zarnym pod karą przykazała

Bulgom w Górę wychodzącym za każdą razą drzwi szybowe otwierać.

E. Na wyciąganie Soli

Koszta corocznie łożone często zwracały uwagę Rządu, do tego bowiem wyłącznie 80 do 90. koni Saliny utrzymują, na które obroku w latach wspólnego Rządu 1810 y 1811.

9722 korcy 9. Miarek owsa a
9318 Cetn: 68 tt: Siana

czyli Summa pieniężna

165109. Reynskich w Bankocettlach

wyexpensowaną została.

Dla tego iuż w Roku 1806. podano proiekt

18. Wyciąganie przynaymniey Soli na wierzch ogniową Machiną uskuteczniać: teraz zas zachodzi przedstawienie

19. Zamiast końskich Cheratów wodny zatoryc, a wodę do obracania kół potrzebną z Wilgi, a gdyby to być mogło, nawet z Raby sprowadzać: tudzież dla otrzymania potrzebnego spadku wody

310

na Skota, y zaprowadzenia wodnego spławu, od Wisły głęboki Kanał /: Stoll:m: / wybić! –

Nieśmieiąc naszego połowinego przetożyć zdania o sposobności lub niesposobności użycia w tey mierze sił ognia lub wody, ponieważ dotąd zbywa na potrzebnych nieuchronnie dotach, do doskonałego rzeczy tey roztrząśnienia: niemożemy iednak pominąć tey uwagi, iż przy wyciąganiu corocznym Soli blisko półtora Miliona Cetnarów, y znacznych na to łożonych kosztach, zamiar zmnieyszenia tychże, iakimkolwiek kształtem, iest okolicznością nayważnieyszey wagi. –

Nasza wspólna opinia taka wypadła

a Ażeby dojść za pomocą Rysunku Geometrycznego, przez Indzinierów Cesarsko Austryackich, albo też przez Markszeyderów od Wydziału menniczego y górniczego Ces: Austryackiey Kamery nadworney na to dysłanych, czyli y iakimby

sposobem takowa woda na Koła z Wilgi
lub z Skały sprowadzona y Sztolą lub
Kanałem wypuszczona być mogła.

b. Po stwierdzeniu, tymże Planem podobień=
stwa owego sprowadzenia y wypuszczania
wody, Koszta wystawienia, utrzymania,
y ter coroczne wyciągania w osmiu postawić
się maiących Kieratach wodnych, daley

c Koszta wystawienia, utrzymania y wyciąg=
gania w osmiu Pompach ogniowych, y
niemniey

d wszelkie przy dotąd zwykłych Końskich
Kieratach coroczne ponoszone Koszta,
dokładnie maią być obrachowane y poro=
wnane, dla otrzymania iasnego Rezulta=
tum. Tudzież ma być przez Administra=
cyą scisle roztrząśnięte

e czyli przy zaprowadzeniu nadal owych
Kieratów wodnych lub Machin ognio=
wych, zmnieyszenie teraznieyszey liczby
osmiu Szybów Sol na Górę wyciągaiących,
a pomnożenie proporcyonalne przy każ=
dym z nich Ilości wyciąganey Soli,

311

bez uszczerbku Manipulacyi w oddziele
niu solnych Robot, wykonanym
bydź może.

Przytym

20. Dla zapobieżenia niebespieczeństwu zle=
ciliśmy, azeby o stanie w użyciu będą=
cych Lin Hybarskich y workow, w kto=
rych formalne kruchy wyciągane by=
wają przez Szychtmaystrow w kazdym
Polu nayporniey co 4. Tygodnie Rap=
port Administracyi był podany, y
zeby

21. Doświadczenie zrobione było, zamiast
kosztownego y zmudnego noszenia Minu=
cyi w Worbach, noszenia tychze, w Cho=
szach lub złobkach drewnianych.

22. Osądziliśmy, iż warto iest zrobić doświad=
czenie, czyliby od y dowozenie soli Konmi
na Dole; a dla ułatwienia tegoz, założe=
nie Kolei z Szyn zelaznych, nie było
zyskownieyszym, od teraznieyszego od
y dowozenia worzkami (: Zarzyśnikami:)
zwanemi. Urządzenie zatym takowe

w Górach Janina zrobić Administracyi zleciliśmy. –

Po uskutecznieniu tegoż ma Buchalterya, koszt na to łożony, dostatecznie obrachować; koszta obuch sposobów odydowania dokładnie wystawić; z sobą porównać; y to porównanie Salinarney Administracyi podać; ażeby taż Rezultata wraz z opinią swoią, następuiącey wspólney Rewizyiney Kommissyi do dalszego rozstrzygnienia przedłożyć mogła. –

Przy Rewizyi tey części dolnego Gospodarstwa, która się tyczy

<u>F: przysposobienia Soli do Kommercyalnego Użycia</u>

23. pytanie, iakim sposobem by tego dostąpić można, ażeby beczki podług przepisu robione, pakowane y Obum Dyrekcyom wendycyinym przy Szybach oddawane być mogły.

iszcze y teraz pod dostateczną rozwagę poddane y nasza naypokornieysza

312

opinia w sposob następuiący wspolnie uchwalonę została. –

a. że dla doskonałego dozoru, z przepisem stosownego robienia Beczek, w 12tu Warsztatach nadal zamiast iednego, dwoch Bednarskich Rewizorow z Pensyą rozną 500 Złł: Reynskich. –

b. do dozoru przy nasypywaniu y pakowaniu, przy Skopieniu, rewidowaniu, y dotłaczaniu czyli Cupaku Beczek, w Twardym Polu, dwoch pakunkowych Sztygarow z przydatkiem 6ciu Krow od Szychty nad zwykłą dozorcą zapłatę ustanowionych być ma. –

c. że oddawanie Kommercyalnych solnych Beczek y wszelkich solnych Artykułow, nadal przez właściwych Officyalistow dolnych dopełniane, mieysca zaś 6ciu Wagmeistrow uchylone, a natomiast 6ciu nowych właściwych dolnych Officyalistow z Pensyą y nazwiskiem Oberhutmannow, czyli Obersztygarow ustanowionych być ma; ktory tedy

w oddawaniu y wadze zaraz na dole
poprawiać będą, od Inspekcyi dolney
bynaymniey się nieuchylaiąc. —

d że przeciwnie powtorna Rewizya Be-
czek przed spuszczaniem tychże przez
pomienionych Obersztygarow do skutku
przywiedziona być niemoże, a zatym
przy teraznieyszey zwykłey tychże
Rewizyi pozostać trzeba, iak nayusil-
niey iednak takową zaostrzaiąc, że
wszelakie

e Beczki na Dale nim zaczną być pa-
kowane, przez tych Oberhutmannow
zawdy rewidowane y za zdatne lub
niezdatne uznane być maią.

f. Że ta Rewizya na Beczki, przez dol-
nych Bednarzow zbiiane, y naprawia-
ne rozciągać się ma. —

g Żeby Robotnicy pakunkiem trudnią-
cy się, nadal na klamrowanie y spu-
szczanie Beczek nieoczekiwali;
klamrowanie wcześniey, y to zaraz
po odbiciu zbojow, spuszczanie zaś

313

Beczek na dzień ieden lub dwa wcze-
śniey dopełnianym bydź ma. —

6. Żeby nadal do Lupaku pod Szybami iuż
zapakowane Beczki iak dotąd się działo,
nie były otwierane; lecz Sól do Lupaku
potrzebna, gdyby zepsute czyli rozsypane
Beczki niewystarczyły, z kup naybliż-
szych brana była: Minucye zatym
pod każdy Szyb dowożone y tam
w pobliższey Komorze zachowane, y
w przypadku potrzeby do Lupaku
wzięte bydź maią. —

7. Dla dokładności w takowych Rachun-
kach, do Lupaku wzięte, a w rachun-
kach w rozchodzie umieszczone De-
fekta, szczególnieyszym Administra-
cyinym zatwierdzeniem czyli passirun-
kiem opatrzone bydź maią. —

8. Zwykłe dotąd urządzenie czwartey czę-
ści beczek przy każdey Porębce
przeważania, nadal pozostać ma:
proiektowi zaś normalney wagi
nietrzymaiących Beczek nieprzyimowa-

nia, to się sprzeciwia, że wowczas wszystkie beczki bez różnicy przed zdaniem y odebraniem ich przeważane być musiałyby, co bez zwłoki w Porzektach y bez znacznego kosztu obeyść by się niemogło, y że nakoniec

f wszelki Szpall na górze uchylony, a na to mieysce Dyrekciom wendycyinym niezbronno być ma, dla przekonania się o czystości Soli beczki otwierać. 16 Projekt zaś Bednarom za ostatnie naprawienie Beczek wyższey wyznaczenia dopłaty, skutku dla tego mieć nie może, bo ordynarya zbożna pod tym warunkiem była im dozwolona, żeby żadnego dalszego zapłaty podwyższenia nie niedomagali się. Nakoniec

24. Inspektorowi Gór JP: Lebrettem daliśmy zlecenie, o podobieństwie mocnego zamknięcia beczek solnych, kształtem pewnym kitu solnego

314 czyli solney Inkrustacyi przez stosowne doswiadczenia przekonano się.

Przy dalszym roztrząsnieniu Proiektow

25. Zeby małe Beczki, albo zmnieyszone albo też zupełnie uchylone, a same tylko duże zostawione zostały, ponieważ znaczne przytym oszczędzenie się okazuie, y w Roku 1811. na przykład

94487. Reynskich 4$\frac{4}{36}$. Kr: w Walucie Wiedenskiey było by wyniosło, y

26. żeby zamiast dotąd używanych całych y Połbeczek nadal ieden tylko gatunek co do wysokosci y kubicznego obięcia srednią miarę między temi dwoma trzymaiący, robiony y do pakowania Soli używany był. Gdy na uskutecznienie pierwszego proiektu principalnie Stan kasse nie pozwala, byliśmy tego zdania przez wzgląd na ważnosc przyprowadzenia do skutku proiektu srednich Beczek wprowadzenia, ażeby nayprzod podobieństwo

wyłłonania, dla niektórych przeszkód, principalnie w dowozeniu Soli na dole iako y z innych względów wątpliwe; powtóre oszczędzenia kosztów z tey odmiany wynikaiące, doswiadczeniem en gros przy całey porzelkie zrobionym wyprobowane było. —

Dla tego, Jak: Cesarsko Austryackiemu Radzcy Sądowemu Ferenbergowi Inspektorowi Składów iako też y Administracyi Salin zlecilismy, potrzebną ilość beczeł: 420 funtów Soli normalney wagi w sobie obeymuiących, przysposobić kazać; y po zrobionym na dole dokładnym doswiadczeniu, z całą ową Porzelką, o skutku z załączeniem dostatecznego obrachowania kosztów, porownaniem ich z temi, ktoreby Porzelka iednaysze wagi w całych y połbeczkach przyniosła, swego czasu następuiącey Rewizyiney Kommissyi doniesienie tym końcem uczynić, ażeby też Naszey Krolewskiey

31

315 Mosci naypokorniey przełożone bydź mogło.

Gdy prócz tego

27. z powodu trudności dostania do Warzek obręczy w dostateczney ilości y dobroci; y szczupłości wspólnego Wielickiego okręgu do sadzenia leszczyny y złotowierzbiny, od lat kilku z strony Cesarsko Austryackiego Rządu, w tym celu ochoto Niskie takowe założono iuż plantacie; które y my Królewsko Sascy Kommissarze bierzemy na siebie obowiązek upowodować, aby w Krakowskim Departamencie, ile tylko tamże lokalność dozwoli, równie na takowe plantacye uwaga zwrócona była. –

Nakoniec względem proiektu

28. aby nadal międzi szybikową y zieloną Solą żadney nie czynić różniey, choć uskutecznienie tego manipulacyą rachunkową bardzo by ułatwiało; iednakowoż z fizycznych przyczyn, iż zielona Sól nie iest tak czysta iak szybikowa,

Aall. dodac, że ta ostatnia pomimo wyż=
szey ceny zawsze bardziey od zielony
poszukiwaną bywa, tey iesteśmy opi=
nii, iż lepiey iest wszelką rożnicę mię=
dzy szybikową y zieloną Solą, nadal
ieszcze zostawić. –

Co się teraz tyczy

G. Aall. dolney Roboty ciało y ro=
=boczego y Dozorczego Personale

gdy ustanowione robocze Personale z
końcem miesiąca Czerwca tylko

1082. Ludzi

wynosiło, a od czasu iednostronney Admini=
stracyi w miesiącu

Lutym tylko . . .	117,835 Cetn:	20 Ll:
Marcu -	105,703 „	40 „
Kwietniu . . .	109,155 „	27 „
Maju	91,155 „	36 „
Czerwcu	113,233 „	— „

Soli prokreowano, gdy zaś przy rozpoczę=
ciu iednostronney Administracyi

1817.

z końcem zaś miesiąca Marca

316

1903 Ludzi

użytych było y podług preliminarnego Systematu miesięcznie

123,000 Cetnarów

wydobyte być powinny, o przyczynie tey różnicy dokładniey się dowiedzieć usiłowaliśmy: czego Administracya takowe przytaczała przyczyny:

a że ogólnie mówiąc, nie było dosyć ludzi, a zwłaszcza kwalifikowanych Żeleźników, ile że teraz tylko

460. Żeleźników

iest osadzonych, gdy takowych podług preliminarnego Systematu do 580. rachowano, y że

b Ludność robocza dla tego osobliwie uszczuploną została, że sprowadzony z początku Cesarsko Austryackich z Węgierskich Żołnierzy składaiący się woyskowy oddział, nietylko że poźniey zmnieyszony, lecz zupełnie odwołany i innym woyskiem zastąpiony został, który iednak dawnieyszemu

węgierskiemu oddziałowi, w zręczności y w pilności niewyrownywa. Jezli więc to preliminarne Kwantum Soli, miało by bydź dostarczone; wypadało by owę liczbę y to ile możności węgierskiem Woyskiem zapełnić, te Woysko tu zostawić y Kilkokrotnie go nieodmieniać; ponieważ zawsze czasu iakowegoś potrzeba, nim się woy skowi do Salinarnych Robot wprawią, a Salinom tym dotkliwiey iest takowego Robotnika w tenczas własnie utracać, gdy wprawiwszy się zaczyna bydź użytecznym.

Azeby
29. takową przeszkodę w produkowaniu wyższey ilości Soli, iak nayprędzey usunąć, y wspolny Interess tak Waszey Krolewskiey Mości iako y Cesarza Jmci Austryackiego ile możności popierać, nieuchybiliśmy Cesarskiey Administracyi oswiadczyć:

317

ad a iak wiele pryncypalnie na tym zależy,
ażeby coraz więcey Żelezników /: a to
stosownie do zapewnienia przez Admini=
stratora przy układaniu preliminarnego
Systema zrobionego :/ z wprawiaiących się
teraz Uczniów y Chruszaków, przysposobiać,
y tych ostatnich, w istotnie potrzebuiącą
Klassę przetwarzać, y tym końcem do
służby Żelezniczey, ażeby na niey nigdy na=
dal niebrakowało, przez ścisłe układy
y urządzenia, a szczególniey też, przez sto=
pniowanie żołdu y ordynaryi zbożney,
czyniąc ią od [illegible] powabnieyszą,
zachęcać

Z tego więc powodu czuiemy się być
ad b obowiązani Nayiaśnieyszemu Cesarzowi
Jego Mci Austryackiemu iak naypokorniey
przełożyć, ażeby Tenże naylaskawiey ra=
czył, dla spiesznego poparcia Salin Wie=
lickich, mnieyszą woyskową roboczą
kommendę 100 lub 150. ludźmi, y to
ile możności z węgierskiego Woyska
wzmocnić; tych zaś iak naydłużey można

tu na Stacyi zostawić; a teraz nayłaskawiey dozwolić y rozkazać, ażeby z Cesarsko Austryackich Salin Bocheńskich 50. do 100. ludzi, dobrze z dolną robotą obeznanych woyskowych Robotników, ktorzy iak słychać tam mnieyszą potrzebni tu odesłani byli; ażeby tym sposobem zaległa tuteysza prokreacya dopełniona, a nadal zamierzona ilość Soli, bez opoźnienia dostarczoną być mogła. —

30. Ażeby takze każdego czasu z pewnością osądzić można, czyli, y iak daleko każdy Salinarny Robotnik swoią powinność przy robocie dopełnia, gdy właśnie w tuteyszych Salinach z szczegolnieyszą łatwością to wykonanym być może, zlecilismy Administracyi, we wszystkich Oddziałach robot, gdzie ta nie iest ieszcze wprowadzona, dokładną Kontrollę zaprowadzić, niemniey

31. dla dystinkcyi Żelaźników y wzbudzenia esprit de corps między Robotnikami

318

trafne poczynić rozporządzenia, y tym skoń-
czem z wielu w tym zamiarze zrobionych
specyalnych projektów, stosowny zrobić
użytek. Tudzież

32. przekonaliśmy się, y iesteśmy tego zda-
nia, że dla dobra Salin, to ze wszyst-
kiego iest rzeczą naypotrzebnieyszą, nad
polepszeniem dozoru na dole usilney
przyłożyć pracy.

Ten zamiar iest

a częścią przez staranny wybor dolnych
dozorcow y podwyższenie ich płacy. –

b częścią przez pociągnienie ich do odpo-
wiedzi, za roboty skopalne pod ich dozor
oddane, do osiągnienia podobnym: dla
czego ster Administracyi potrzebne w
tey mierze zostawiliśmy uwagi. –

Głowny zaś srzodek

c szczegolniey nad stosownym Pensyi dol-
nych Officyalistow układzie się podwyż-
szeniu.

Niemożemy ubliżyć naypokornieyszey
naszey następney zrobienia uwagi, że

większa część, zwłaszcza mnieyszych dalnych Officyalistów, w względzie ważności y rozmaitości ich obowiązków, w porównaniu z górnemi Salinarnemi Officyalistami, mianowicie zaś z Officyalistami należącemi do Kancellaryi y do Składów, zwłaszcza przy pomnożonych teraz Interessach, aż nadto szczupłe maią Pensye: a że wszelako chcąc zadosyć swemu uczynić powołaniu, daleko więcey niż górni ich Kolledzy, wiadomości posiadać, więcey osobistego natężenia y pilności przykładać muszą, y na większe są nawet wystawieni niebespieczeństwa.

Z tego też uchybionego stosunku wynika, że dobre na dole umieszczone Subjekta, zwykle do równie dobrze lub korzystniey wynadgrodzonych y wygodnieyszych Górnych garną się funkcyi, y na Dole z trudnością utrzymani być mogą, a do zapełnienia ogołoconych mieysc na Dole, potrzebni Kompetenci, w szczupłey nadarzaią się liczbie.

3 14

Z tych więc przyczyn Komissarz Nasszey Królewskiey Mości y Cesarsko Austryacka Administracya usilne zrobiła nam przełożenie, ażeby Oba Nayiaśnieysi Monarchowie iak nayłaskawiey na stosowne do obowiązków podwyższenie Pensyi, upośledzionych dotąd dolnych Officyalistów, nayłaskawiey zezwolić raczyli; y my sami po dostatecznym tey rzeczy rozważeniu, częścią dla ożywienia gorliwości owych dolnych Officyalistów w wykonywaniu swych obowiązków; częścią dla dania większey dystyngwowanym Subiektom do owych mieysc ponęty; zwłaszcza że na zdatności y usilności owych dolnych Officyalistów, utrzymanie y pospiech całych szczególniey warzery Salin, iednomyślnie musiemy wyznać, iż stosowne podwyższenie Pensyi dolnych Officyalistów, nietylko za słuszne dla dobra Salin przyzwoite, ale y za koniecznie uznaiemy. —

33. Przez Radzcę Rządowego y Inspektora Składów JP: Ferenberg zostało proponowane, ażeby Składowi Ferwalterowie przy pomnożoney teraz robocie y usciągliwey służbie, podobnez Pensyi podwyzszenie otrzymali, y wteyze z dolnemi Szichtenmaystrami zrownanemi zostali: Lecz Komissarz Salinarny Waszey Królewskiey Mości y Administracya, z przyczyn w Protokole obszerniey wyrażonych pod pewnemi tylko modyfikacyami, do tego się przychylają; y my takze nasze zdanie pretoryo osmielamy się, ażeby Składowym Ferwalterom, z powodu podnoszącey się teraz prokreacyi y powiększoney pracy, mnieyszy dodatek niżli biorąc proporcyą z Szychmeystrów wypadało, naytaskawiey był wyznaczony. —

Co się zaś tyczy zaproiektowanego sposobu owych Pensyi podwyzszenia, to iest: żeby corocznie przy pewney liczbie

36

326 Górników oznaczone Kwantum Soli za minimum przyjęte było, a od każdego nad owe minimum wydobytego Cetnara Soli, mała pieniężna kwota do Kassy prowizyjney składana, a z tey Kassy z końcem każdego roku przez Nadworną rewizyjną Kommissyą, za powzięciem zdania w tey mierze Administracyi Salinarney, Remuneracyą owym dolnym Officyalistom y Dozórcom, ktorzyby się przy produkcyi Soli w upłynionym roku szczególniey czynnemi okazali, lub przez tego gorliwości w służbie, do których wiadomości y doświadczenia oczywiste dali dowody, udzielane były: iesteśmy przymuszeni z nayglębszym uszanowaniem następuiącą zrobić uwagę, że ten sposob podwyższenia Pensyi z dwoch stron uważany być może.

Z iedney strony zamiar rzetelnemu pilnemu, czynnemu, y potrzebnemu dolnemu Officyaliście dochodu przysporzenia,

w ten czas bezskutecznym by został,
gdyby przyięte minimum prowizyi od
Soli bez iego winy dla innych przy-
czyn wcale nie, lub też o małą ilość
podwyższyło się. Przysięga zaś
przez Urzędników Krajowych składana,
iż powinna być dostateczną do zwro-
cenia podług możności ich wszystkich
sił ku dobru służby, bez żadney in-
ney ponęty Tantiemów y prywatnych
zarobków: po trzecie chęć powiększe-
nia tych Tantiemów do iak naywyż-
szego stopnia, mogłaby przez zanied-
banie porządnego kopania, Skarbu
solnemu prędzey lub późniey bardzo
wielki zrobić uszczerbek. —

Z drugiey strony za zachowaniem
tey modalności obstawaią te przyczy-
ny, iż podwyższenie stałowe Pensyi,
ustawnym bodźcem do iak naydokła-
dnieyszych usług dolnym Officyali-
stom stanie się tak dalece, że mądrą
o niey nieprzypominaiąc przy corocznym

37

321

obliczeniu większey lub mnieyszey oczystki,
swiże coraz będą mieć wrażenie scisłego
związku, osobistego ich dobra, z pożyt-
kiem Obu Skarbów z powiększenia
Prokreacyi Soli wynikaiącym: y
choc zmnieyszenia prokreacyi Soli
obawiać się tu niemożna, gdyby ta
przez fizyczne lub polityczne przeszko-
dy ściesniona, mnieyszą od zamierzo-
ney naymnieyszey kwoty okazała się,
ów dodatek z powodu zmnieyszoney
podobnież pracy, słusznie y bez krzyw-
dy Officyalistów uchylonym zostanie:
co przy stałym Pensyi podwyższeniu tru-
dnieyszym iest do wykonania.

Ten dwoiaki punkt obięcia tey
okolicznosci przedstawiamy Waszey
Krolewskiey Mosci, niewłączaiąc
z naygłębszym uszanowaniem następu-
iącey uwagi założenia, iż naszym
zdaniem pierwszy rodzay stałego pod-
wyższenia pensyi, obranym by być po-
winien y na większy wzgląd zasługuie.

Wszelako wspólna opinia nasza
do tego zmierza, ażeby roczna pensya

a Adjunkta Inspektora Gór
z 1000 do 1200 Rynskich a zatym o . . . . . . 200 Rynsk.

b Szichtenmaystra Skarbego
z 700 do 850 „ a zatym o . . . . . 150 „

c Adjunkta Skarbego Szichtenmaystra
z 500 do 600 zatym o . . . . . . 100 „

d Pomocnika Skarbego, którymby oprócz tego stosowniejszy Tytuł Hutmanów mógł być nadany
z 300 do 450 zatym o . . . . . . 150 „

e Dolne Rachunki utrzymującego
z 600 do 650. zatym o . . . . . 50 „

f Składowego nakoniec Skarbego Ferwaltera
z 700 do 750 zatym . . . . . 50 „

Rynskich w Walucie Wiedenskiey,
i to z początkiem nadchodzącego 813.
Roku woyskowego naylaskawiey
podwyższoną, a oprócz tego naywyższe
zapewnienie udzielonym być mogło;
że gdyby kiedykolwiek roczna
(Produkcya) Soli, zamierzoną ilość

322

½ miliona Cetnarow przechodzić miała; Officyalistom w tey mierze szczegolnieyszą czynnością, rzetelnością y pilnością nad innych celuiącym, osobna gratifikacya za summiennym doznaniem obustronnych rewizyinych Kommissarzow, pod tym iednak warunkiem wyznaczoną zostanie; żeby takowe większe wydobywanie Soli, bez ubliżenia tak zamierzonego ciągu Piecow na szukanie Soli, iako też pomocnych y do zabespieczenia dążących robot, tudzież bez dopuszczenia się tupieżczego kopania Soli, było uskutecznionym; co w przod Kommissarze Rewizyini należycie roztrząsnąć nieomieszkaią.

Szczytym, przez wzgląd na mnostwo pism w tuteyszym gorniczym Sądzie nieuchronnych, y na potrzebę zdatnych y w Gornictwie ukształconych subiektow, widziemy się być obowiązani naypokornieyszą pretoryę

ażeby

g. Zamiast funkcyi Pisarza górnego, miejsce górnego Protokollisty, do którego by nadal utrzymywanie gurnego Protokołu wyłącznie należało; a do czego Administracya dosyć w tejże samej czynności z zupełnym ukontentowaniem wspólnie z innemi zażywanego 2^{go} Kancellisty wyże namysla, ustanowionym; y przez Pisarza górnego dotychczas pobierana (400 Rynsk: wynosząca, do 700 Ryns: a podobnież

h. Pensya drugiego Pisarza gurnego, który jego Kancellisty y Registratorem, przy górnym piśmiennym Wydziale mianowacby wypadało, z 400 do 500 Rynskich w Walucie Wiedeńskiej podobnież z początkiem 813 woyskowego roku, zaś najłaskawiej posunięta, przeciwnie zaś

i. Stałe zapłaty trzech przy Kancellaryi Administracyjney ustanowionych Kancellistów y to stała zapłata.

323

1° z 700 na 600 Złotych: V. V.
2° z 600 " 500 " "
3° z 500 " 400 " "

zredukowane teraz zostały, ponieważ te trzy pomienione mieysca iuż po zredukowaney Pensyi, w miarę obowiązków y w stosunku z dolnemi Officyalistami dostatecznie są opłacone, a że teraz wszystkie te mieysca vakuią, więc przy osadzeniu ich przez Awans, usługuiącemi w Kancellaryi osobami niższego Stopnia, dla nowo przybyłych stałe owe zapłaty, bez ich krzywdy zmnieyszonemi być mogą. –

Nareszcie zdanie nasze iest, ażeby

12° roczna stała Pensya nieuchronnie, zwłaszcza tu w Wieliczce potrzebnych w celu kształcenia Officyalistów na przyszłość Praktykantów, z 200 do 300. Złotych podobnież podniesioną została, bo inaczey Subiektów dostać nie będzie można. –

Gdy nareszcie

34. Kommissarz Wielicki Salinarny

Waszey Krolewskiey Mosci
Ullmann przełożył nam, że dotąd
z Składowych Ferwalterów Waszey
Krolewskiey Mosci, dopiero ieden
pomieszkaniem skarbowym czyli tak
nazwaną naturalną Kwaterą, obdarzo-
ny iest: że dla dwoch innych, w pra-
wdzie skarbowe Budynki stawiaią
się; lecz że przeciwnie pięciu Składo-
wych Ferwalterow w porownaniu
z innemi tego gatunku Officyalistami
tak Krolewsko Saskiemi iako y
Cesarsko Austryackiemi, tego wsparcia
pozbawionych iest; gdy zaś dla podro-
żoney teraz Budowli, oszczędność do-
radza, z stawianiem Kwater skar-
bowych wstrzymać się, a natomiast
proporcyonalne wynadgrodzenie na
naięcie pomieszkania naytańszey wy-
znaczyć: nie pozostaie nam iak z po-
wodu rzetelney istoty przytoczonych okoli-
czności, do owego proiektu się przy-
chylaiąc, na ktoren y Cesarsko

324

Austryacka Salinarna Administra-
cya nie zgodziła się, teraz Waszey
Królewskiey Mości z naygłęb-
szym Uszanowaniem przedstawiając, y o
Nayłaskawsze zezwolenie na pieniężne, za
Kwatery dla pięciu Królewsko Sa-
skich, Księztwa Warszawskich Skła-
dowych Ferwalterów, od 1o Lipca b. r.
zaczynszy podług zwykłey zasady 10cie
od Sta od Pensyi, a zatym po 70 Reyn-
skich V.V. z wspólney Kassy wynad-
grodzenie, nayposłuszniey upraszamy.
Przeciwnie zaś

35. Salinarney Administracyi zleciliśmy
zbyteczne Emolumenta Cymentarzowi
opłacane, stosownie do zwykłego stanu
Pensyi zredukować; tudzież

36. Co się tyczy Szwiczników, tuteyszym Offi-
cyalistom dodanych, a przez Saliny opła-
canych; zostawiamy wprawdzie tę oko-
liczność w zwykłych dotąd obrębach,
z tym wszelako usilnym obostrzeniem,
ażeby wszelkich w tey mierze nadużyciów

pilnie się chroniono, zaś

37. Względem dolnych Lekarzów po Kancellaryach do przepisywania używanych zaleciliśmy, ażeby takowi Lekarzowie iedynie za wiadomością y zezwoleniem Administratora Saliny, które za każdym razem zasięgane być ma, przyimowani; y żadne a żadne nadużycia w tey mierze dopuszczane nie były, niemniey

38. Względem zwrócenia Wagmeistra Gadolikowskiego do Etatowych iego Ustaw potrzebne wydaliśmy rozrządzenie: na koniec

39. Proiekt, podarunki przez Gości Saliny odwiedzaiących, dolnym Officyalistom zostawiane, na fundusz Wdowi lub Szkolny obracania; albo też Gościom za złożeniem pewney należytości Billetów do opuszczania się na dół udzielania zupełnie opuściliśmy.

Co się tyczy dalszych owych przedmiotów, które w szczególności

325

do Salinarnego Gospodarstwa y urzą=
dzenia sciągaią się, odwołuiąc się do
XV Protokołu Kommissyi następuiące
załączamy uwagi. –

A względem Administracyi

40. Iż w ciągu czynnosci Administracyi
Salinarney, a mianowicie co do reffero=
wanied zachodzących okolicznosci, takiż
sam kształt iak w wysokich y w nay=
wyzszych Kollegiach y Nadwornych
Instancyach zachowuie się. –

Ta w ogolnosci dla praktycznych Di=
rekcyinych Władz mniey przyzwoita
Manipulacya, tu szczegolniey iest
szkodliwą, poniewaz refferuiący Assef=
sorowie Administracyi, ktorzy wszystkie
prawie pismienne w skutku Rezolucyi
wypadaiące Expedycye, sami układać
maią; tym Sekretarskim zatrudnie=
niem naywiększą część czasu swego
trwonią, ktoryby daleko przyzwoiciey
stosowniey y wyśtecznie Interessom
powołaniu ich właściwym, wyzszego

dzone, poświęcić mogli. –

Naywięcey też nad tym obolewamy, że z podziemną Wielicką Zbahalnością szczególnieyszym sposobem obznaiomio= ny, zasługi y zdatności pełen Inspe= ktor Gór JP. Lebceltern, przez nale= żące dotychczas do niego liczne Refe= raty y piśmienne Expedycye, które to ostatnie, bez tego z trudnością mu przy= chodzą, do Stołu przybity, od właściwe= go swego przeznaczenia Inspektora Gór, odrywany bywa.

Niemożemy utaić Waszey Kró= lewskiey Mości ile ześmy prze= konani o potrzebie, ażeby takowy tak rzeczy zmieniony, y wspomniony JP. Lebceltern nadal, więcey praktycznym Czynnościom przywrócony został; ażeby zatym, tak od należących dotychczas do nie= go Referatów, wyiąwszy wszelako y nadal pozostać przy nim maiące bez= pośrednie przedmioty dolnych robót, iako też niemniey, od uciążliwego

326

osobistego układania w skutku Rezo=
lucyi po Referratach wypadaiących
Expedycyi, uwolniony bydź; a takowe pra=
ce, mianowicie zaś piśmienne Expedy=
cye, właściwie do nich przeznaczonego
Sekretarza Administracyi stały się
udziałem: w skutku czego potrzebne do
tego urządzenie w Administracyi zrobi=
liśmy

Ponieważ tudzież, z większym by to
było dobrem Salin y nawet służyło
by do ułatwienia Interessów, gdyby
JP: Buchhalterowi Leonowi de Lö=
wenmuth, dla tego, z wieloletnego do=
świadczenia we wszystkich częściach
Salinarnego Gospodarstwa zebra=
nych, wielu szacownych wiadomości,
przez udział iuż dawniey mianego
aktualnego Voti, w posiedzeniach
Administracyi, większa Sfera dzia=
łania przyznaną została; niemożemy
uchylić nayppokornieyszą naszą prze=
łożyć opinią, ażebyś Wasza

Krolewska Mość ich. naytaskawiey Buchhaltera Leona de Lowenmuth z powyzszych przyczyn, y przez wzgląd na iego dobre przymioty y zdatność, dla iego tylko Osoby y bez Konsekwencyi dla iego Następcow, oprocz służącego mu iuz mieysca zasiadania w Administracyi po Inspektorze Gor de Lebceltern, aktualne tamże Votum udzielic: a Nayiaśnieyszy zaś Cesarz Jmci Austryacki tak Inspektorowi Gor de Lebceltern, iako y Buchhalterowi de Lowenmuth, ktorzy to Oba przed wspolną Salinarki posiadłoscią aktualnemi byli Radzcami Oberamtu, teraz zaś od czasu wspolnego posiadania, od ustanowienia Administracyi y zniesienia Oberamtu, w charakterach swych nazad cofnięte mi zostali, y Tytuły Radzcow utracili, przez wzgląd na ich szczegolnieyszą uzyteczność y dowiedzioną zdatność, Cesarsko Austryackiemi

357

Radzcami górniczemi stosownie mianować
raczył; gdyż takowa distinkcya szcze=
gólnieyszym dla obu do doskonałych na=
dal usług stanie się zachęceniem. —

Przeciwnie

41. Do proiektu, żeby Inspektorowi Mate=
ryałów Referaty na posiedzeniach Ad=
ministracyinych odiętemi zostały;
wprawdzie życzenia, żeby tenże proiekt
nadal był uskutecznionym nieuchy=
waigę, dla tego teraz przystąpić nie=
możemy; bo w gremium Salinarney
Administracyi nikogo niemasz, ktoby
potrzebne tego obiektu posiadaiąc zna=
iomość, mógł wziąść na siebie, stoso=
wnych w tey mierze podawanie opinii;
iesteśmy iednak tego zdania, ażeby y
temu Referentowi układanie na pi=
śmie Expedycyi za pomocą Sekretarza
Administracyi ułatwione zostało. —

W skutku czego znayduiemy się za
przełożeniem Administracyi zniewoleni:

42. Waszey Królewskiey Mości

iak nayposłuszniey przełożyć, ażeby Pensya roczna Sekretarza Administracyi, dla zatrudnienia iego, tak powyższym rozrządzeniem, iako też skarżelnią So- li częścią iuż pomnożonych, a ieszcze więcey w przyszłym czasie pomnożyć się maiących, z 800 Reńskich do 900 Reńskich W.W. zatym o 100 Reńskich podwyższoną została. —

7. Przy Rewizyi Materyałów.

Stosownie do tego co powyżey wyraziliśmy rozpoczęliśmy rzecz naszą, maiąc naprzod przed oczami, ułatwienie Materialnemu Urzędowi, czynności iego: gdyż umieszczone tamże Personale, bez zaniedbania, iednego lub drugiego przedmiotu, obowiązkom na siebie włożonym wydołać nie może. Ten zamiar tym iest snadnieyszy do wykonania, gdy tamże wiele takich iest urządzeń, które Interessa mnożą bez potrzeby. —

328

Po wspolnym roztrząsnieniu to za potrzebne y do celu zmierzaiące uznaliśmy.

43 azeby owa przez Materyalant tygodniowo podawaną bydź maiąca, tak nazwana approbacyina Konsygnacya, w płatną szczegolnie listę do wypłaty służącą, zamieniona została. –

44. azeby Materyalny Urząd, przedmiotów których istotnie nie przechowuie y nie pobiera, y których często nawet nie widzi, y o nich z przekonaniem twierdzić niemoże, nadal do swego materyalnego Rachunku nie zaciągał. –

45. Azeby drobne, nie wiele znaczące wydatki, na rekwizyta Kancellaryi, iuż nie przez Materyalny Urząd lecz przez Przełożonego Kancellaryi sprawiane y do Rachunku wciągane były. – Przytym

46. Officialiści maią osobne Specifikacye Kancellaryinych Rekwizytów Salinarney Administracyi, od czasu

do czasu do roztrzęsnienia y stwierdze=
nia podawać, które to rozrządzenie
47. przy pobieraniu z Materialamtu Ma-
teryałów wszelkich y Rekwizytów,
przez wszelkich innych a nawet y
dolnych Officyalistów zachowane być
ma; szczególniey zaś
48. względem spotrzebowania Ingredyen-
cyi Swiatła daleko wyższą oszczę=
dność polecilismy, i
49. postanowilismy, żeby Materyalny Urząd
ani Officyalistom ani też nikomu inne-
mu, jakichkolwiek Materyałów lub
Sprzętów, dla własnego użycia nie po-
życzał, ale wypożyczone Materyały
y Rekwizyta w 3. miesiącach, ołage
uniknąć sam przez się wynadgrodze=
nia, starał się odebrać, podobnież. -
50. przy Sprzedaży Materyalnemu Urzęd.
wi powierzonych Materyałów y Rekwi-
zytów, jak daleko Sprzedaż ta z Ma-
nipulacyi zgadza się; cena nabycia,
sprzedaży współczesna, z przyzwoitym

329

względem, na trafić się mogący ubytek y koszta potoczne (: Regiekosten :) za zasadę ma bydź przyjęta.

Przy tym zaś Materyalny Urząd

51. Niebędzie pobieraniem pieniędzy się trudnił, lecz ten przedmiot iedynie Kassie Salinarney zostawiony iest; nakoniec

52. Podział Ordynaryi Drzewa ma bydź iedynie co pół roku uskuteczniony

53. Co się tyczy skupowania Materyałów, kiedyśmy uważyli; żeby, gdy od dawna przy wielu Artykułach odręczne kupno daleko korzystnieyszym bywało, iak dostarczenie za Kontraktem, to y nadal, dopoki oczywisty natym Awantaż okazuie się, używane, iednak przez Buchalteryą kontrollowane; y z uchronieniem się wszelkiego samowładnego taxowania, przed zawarciem tych Umow potwierdzeniem Salinarney Administracyi upoważnione było; nareście Materyały ile możności z pierwszey ręki kupowane, zas w więk-

szych Partyach dostarczyć maiące się Materyały nadal przez publiczną licytacyą, y tylko w szczególnych przypadkach, przy przewidzianych znacznych Korzyściach, podług potrzeby przez odręczne Kupno nabywane bydź mogą.

54. Zlecilismy także Administracyi dowiedzieć się czyliby Artykuł drukowanych Papierów, które iedynie w tym roku 811 Summę 11361. Reńskich w Bankocettlach kosztowały, gdzie indziey taniey nabyty bydź niemogł,

55. oraz także urządzić, żeby przysposobienie, zchowanie, i udział tych Papierów nadal przez Expedyturę Administracyi zawiadywany był.

Gdy atoli.

56. stosownie do Wykazu XV. Protokułu do Liczby 55. o wielu nadużyciach doniesiono, które podczas wspólnego Zarządzenia, w Kupnie Materyałów y przy odbieraniu tychże działy się, kiedy doniesienia te Administracy

330

w kopii z tym dodatkiem doręczone zo=
stały; ażeby w krótkim czasie Cesarsko
Austryackiey Nadworney menniczney y
górniczey Kammerze, potrzebne obia=
śnienia y wytłumaczenia przesłane były;
które to ostatnie, podobnież przez Na=
szey Królewskiey Mości Sa=
linarnego Kommissarza wyższym swoim
Urzędom podobnież przesłane bydź mają.

57. Gdy wspólny Skarb jeszcze niektóre
Pretensye do różnych Liwerantów
ma, którzy swym obowiązkom w
Dostawie Materyałów uchybili; tedy=
my dla lepszego dogodzenia wspólne=
mu zachodzącemu tu Interessowi, za
potrzebne uznali; ażeby przez tuteyszą
Buchhalteryą, niezwłocznie kwota
każdey takowey Pretensyi wyłuszczona
była; a przez Administracyą, którą=
my tym końcem zleceniem zaopatry=
li, do uiszczenia wziętych na siebie
obowiązków opieszali Liweranci, z nay=
większą pilnością i podług okoliczności

zgodnie pociągniętemi zostali. –

58. Dla oddalenia, z niedostatku potrzebnych narzędziów do dolnych Robót wynikaiących przeszkod, ktore nie iednego Robotnika od roboty dolney odstręczaią; zasadzaiąc się na Decyzyi w XVIII. Protokole Wiedenskiey Komissyi zawartey, Administracyą upoważniliśmy, nietylko teraz zieżdzaiącym Kopaczom, od i z początkiem następuiącego kwartału w kazdey cwierci Roku, po Rachunek Salin po iednym żelazie wydać; i to tak długo, aż kazdy żelaznik do roboty potrzebną Liczbę żelaz otrzyma; ale także nowo przybyłym Zeleznikom czyli Kopaczom, za dostarczaiącym zabespieczeniem, potrzebne żelaza dostarczyc. –

59. Dla polepszenia gornicze sztuzmiercy rzeczy, gdy z doswiadczenia, tak w Wdzszey Krolewskiey Mosci, iako y w Cesarsko Austryackich Kopalniach powziętego, wy

47

331

bienie górniczo kowalskiey roboty, nie-
mniey wykucie Żelaz w własnych górni-
czych Kuźniach, daleko korzystniey y
oszczędniey przychodzi; potrzebne iest, aże-
by podobnież przy tuteyszych Salinach,
na nayprędsze urządzenie, własnych Ku-
źni, oko zwrócone było. Tym końcem
zlecilismy Administracyi Salin, ażeby
z wytłuszczeniem, z założenia własney
górniczey Kuźni wynikaiących korzyści,
y z uwagą na wszystkie względu godne
gospodarskie stosunki, obszerny y do-
kładny Plan, uskutecznienia tego za-
miaru wypracowała, a Dzieło to na-
stąpić maiącey mieyscowey rewizyiney
Kommissyi, do dalszego roztrząśnienia
y wspólney opinii podała. –

60. Nakoniec wypada daleko stosownieysze
iak dotąd przy zbieraniu y przeymowa-
niu niewyściernych Żelaz Urządzenia
przedsięwziąść. –

61. Przytym także tuteysza Fabryka Lin
y powrozów tym troskliwszey uwadze

Administracyi polecić, wiedzieliśmy się być obowiązani, iż znacznieyszy kosszt na sprawienie potrzebnych do tego objektu Materyałów, corocznie łożony bywa. —

W tym celu szczególnieyma Materyalny Skład uważać, ażeby

a na przyszłość dla Kutowskich Salin tylko dobre i mocne, a ile możności podolskie Konopie skupowane y wyrabiane. —

b Nabyte Włokno z podleyszym nie mieszane, ani też przez Powroźników

c dobre konopie za podleysze wymieniane było.

W tym celu, wypada na Powroźników zaraz od początku przez cały ciąg roboty, nie przerwany mieć dozor.

d Plan do założenia regularnego powroźniczego Warsztatu, iak tylko Warzelnia na Turowce skończona będzie, ma bydź natychmiast obmyslony.

e Lepsze zas zachowanie niewywanych powroźniczych Artykułów opatrzone,

332

a nakoniec

ſ. stare y zepsute Liny, i inne tym podobne Artykuły korzystniey niż dotąd obracane.

62. Ma ſię lepsze i suchsze schowanie drewnianych Zapasow w Magazynie Cieśielskim, iako też

63. zamykanie Szopy dla bespieczeństwa tam znaydujących się inwentarskich rzeczy y Materyałow być wprowadzone, niemniey

64. Administracyi Salin usilnie się zaleca, ażeby Cieśle podług tu wkorzenionego zwyczaiu w wynoszeniu Trzazek nie nadużywali.

65. Gdy wyrobienie Toporzysk do Żelaz, y Szczebłow do Drabin, z Strony Salin z wielkim kosztem połączone iest, zleciliśmy Administracyi, starania przyłożyć, ażeby Toporzyska w znaczneych ilościach na Szopy gotowe kupowane były, niemniey zleca się teyże Administracyi

66. ponieważ z nadzwyczayney z 13498 Zł.

22 Xr: w Panhoettach Kwoty na 811 Zoll, na Rymarską Robotę do Stuleyszych Salinów w Rachunkach położoney, oczywiste nieposzpodarstwo się obiaśnić, nadal w tey Materyi większą oszczędność zachować.

67. O zaopatrzeniu Salinarnych Koni w zdrową wodę i o potrzebne tyże stanowiznie, staranie przedsięwziąść należy: a nareszcie

68. Dla wstrzymania zas wszystkich nadużyciów w używaniu Salinarnych Koni, więcey Precyzyi w wyrachowaniu Ciałów użyłamy.

Ch: O. Budowle

69. Gdy od pewnego czasu, w wspolney Kasie przez to wiele Wydatkow pomnożyło się, że Officyaliści w Skarbowych Domach, podług swego upodobania budować y reparować przez Materyalny Urząd sobie pozwalaią, tedy takowe zdania, poprzedzaiącemu roztrzątnieniu Administracyi podległe, a

49

353

a nie od woli każdego Officyalisty zawisłe widzieć chcemy, azatym w skutku tego Materyalny Urząd nie ma

a bez wyraźnego pozwolenia Administracyi Salin żadney odmiany w tych Domach przedsiębrać, zaś

b po ukończeniu każdey Budowli lub Reparacyi Rachunek do tey że ściągaiący się Administracyi niezwłocznie y rychley niż dotąd się działo podać ma, zaś

c każden wolnym pomieszkaniem zaopatrzony Officyalista, iest obowiązany też przy wychodzie podług Inwentarza Materyalnemu Urzędowi przyzwoicie oddać; zaś cokolwiek by brakowało z własney kieszeni wynadgrodzić lub postawić.

70. Ponieważ proiekt stawiania, od ognia zupełnie zabespieczonych szybowych i solnych Składow, dla mieyscowych okoliczności do uskutecznienia nie iest podobnym, każemy tylko Administracyi polecić, do tego zmierzać, ażeby nadgórne Budynki ile można, mocne

i zwięzle zreparowane, y od ognia zabezpieczone były, nie mniey żeby dla pokrycia dachów, innych lekkich Materyałów n. p. żelazney blachy zamiast Gontów, doświadczenie uczynić, y tudzież

71. względem doskonałego sporządzenia Szpichlerza na owies, iuż stosowne zlecenie wyszło. —

72. Gdyśmy się nakoniec przekonali, że dla pomieszczenia y ulokowania Górników nieuchronnie potrzebno iest, Kolonię budować, tedy zlecilismy Administracyi dokładny tego Plan z Uberszlagiem kosztu ułożyć y przysłać Rewizyiney Kommissyi podać. —

Przy Rewizyi

L. Kassy

było do urządzenia

73. Żeby dla prawdziwego ustanowienia Kontrolli, Kontrollor Kassy swoie mieysce w Izbie Kassowey zaiął, zawsze przy wszystkich Przychodach y Wydatkach był obecnym, i

74. Azeby dla uniknienia wszystkich omy-
łek, Żołd górniczy wypłacaiących Kassy
Officyalistów, na Lenungowym Arkuszu
odciągi Lenungu, i to, co Robotnik na
swoy Lenung w gotowiznie ieszcze po-
bierać ma, osobliwie wciągnięte było. –

75. Podobnież przekonaliśmy się, iże dla
uniknienia rożnych omyłek y niedo-
kładności potrzebno iest, dopiero przy
Szlussie następuiącego Tygodnia Robo-
tnikom Lenung wypłacać, ktory w prze-
szłym Tygodniu zarobili. –

Azeby przecie nowe to urządzenie, bez
przykrości dla Górników uskutecznić,
tedy ostrożnie y pomału wprowadzone
być ma;

76. Podobnież rozporządziliśmy, azeby znaydu-
iące się w Kassie Depozyta, w kwocie
do wewnętrzney wartości stosuiącey się,
w Rachunku zaciągnione, niemniey oso-
bno chowane, iednak nie tylko przez
Sekretarza Administracyi, ale za każdym
razem także przez Deponenta wypol-

nie zapieczętowane były. —

Także

77. Administracyi zalecilismy, leżące w tuteyszey górniczey składkowey Kassie [illegible] w gotowiznie 1950 Ryńskich 23 Kr. ile do codziennych Expens nie są potrzebne, za dostarczaiącym bezpieczeństwem wytoczenie lokować, zaś

78. co się tyczy proiektu zkassowania Księgi Rubryk kassowych, y rozmaitych Postów z Kassy dziennika, natychmiast do kassowey Księgi od czasu do czasu przenoszenia, przy używaney dotąd manipulacyi rzecz tę zostawić umyslilismy. —

W względzie

Buchhalteryi

79. Buchhalterowi zalecilismy wraz z Radmistrzem Dołu roztrząsnąć, czyby nie szkodząc rzetelności Rachunków z Lenungowych Chartel wynikaiący summaryczny Rachunek, nad del

335

niemogł odpaść, a na to mieysce porzą-
dny kwartalny Kassy obrachunek
z udowodnieniem Szycht Buchhalte-
ryi podanym być mógł.

80. Tygodniowa Rewizya Protokołów Wa-
gi iest teraz w używaniu, ale skrom
tego podług naszey wspólney opinii. –

81. takowe urządzenie mogłoby być do zro-
bienia potrzebnym, ażeby główny Dzien-
nik Kassy Salinarney wraz z należą-
cemi do tego Allegatami, nadal Buch-
halteryi co wieczór, dla prędszey i bez
zwłoki uczynić się maiącey Rewizyi
był podawany, ażeby z Szlussem każde-
go dnia, czynności kassowych pewna
wiadomość osiągniona, a zdarzone po-
myłki natychmiast odkryte, y w Kasso-
we Rachunki przenoszone nie były. –
Lecz uskutecznienie tak użytecznego i
stosownego projektu ~~przełożenia~~ to
stoi na zawadzie

82. Iż przy składaiącey się teraz z trzech
członków Buchhalteryi y przy tylu

nie pomnożonych i coraz więcey mno=
żących się Interessach brakuie Subie=
ktum do podobney codzienney Rewi=
zyi Dziennika Kassowego nieuchron=
ne.

Gdy tedy Buchhalter de Löwen=
muth pomimo tego rozporządzenia,
iż pod dniem 14° Lutego y 15 Czer=
wca, stosownie do prozby w Allega=
cie pod O zawartey, ustnie od nas
powiększenia teraznieyszego Stanu
Buchhalteryi iednym Członkiem
z Pensyą, i awansowaniem z pomno=
zeniem Pensyi dla teraznieyszego Ak=
cessisty Smaydzińskiego żądał, y
o wsparcie tey prozby do Nayiaś=
nieyszych Monarchów
upraszał, do tego wniosku także
Waszey Królewskiey Mo=
sci Salinarny Kommissarz wraz
z Cesarsko Austryackią Administra=
cyą tak na piśmie pod dniem 14°
Lutego b. r. do Kommissyi podanym

336

przełożeniem, iako też w ustnym powtó=
rzeniu się przychylili; i skromiczność
uskutecznienia tegoż, szczególniey wy=
stawili; gdy oprocz tego podług naszego
przekonania dowiedziona iest rzeczą,
że z Buchhaltera, Rachunkowego Of=
ficyanta y Accessisty, składaiące się
Personale Buchhalteryi, iuż przez rożne
pracowite y czas zabieraiące czynności,
nad miarę iest zatrudnionym; y że pra=
ca ich pomimo tego, że rachunki
Sprzedaży, Dyrekcyi, i Bocheńskie
solne odięcione są, tak przez układa=
nie y cenzurę Wielickich mieyskich
i Turowieckiey Warzelni Rachunków,
znacznie pomnożyła się, y coraz się po=
mnaża; tedy zwynikaiącey z tąd konie=
czności pomnożenia teraźnieyszego Sta=
nu Buchhalteryi Salin, czuiemy się
bydź obowiązanemi, Waszey Kro=
lewskiey Mości iak nayponiżer=
niey przełożyć, ażebyś się łaskawie
skłonić raczył, teraźnieyszego pierwsze=

go Akcessisty Jana Smaydzińskiego, przez wzgląd na iego kilkoletnie zasługi, dowiedzioną pilność, szczególnieysza zdatność, drugim Officyantem Buchhalteryi mianować, dotąd wyznaczoną Mu Pensyą z 400 do 600 Reńskich podwyższyć; przez promocyą zaś Smaydzińskiego wakuiącą funkcyą Akcessisty, przy tuteyszey Buchhalteryi dotąd iuż wytemu, pilnemu y dobrze aplikuiącemu się Dyurniście Wincentemu Friedl, wraz z Pensyą Akcessisty roczną 400 Reńskich nadać y Ordynaryą zboża, ktorą Smaydziński iuż pobiera podług Normale nadal nayłaskawiey wyznaczyć.

83. Nareszcie zleciliśmy Buchhalteryi, o uskutecznionym sprawdzeniu wszystkich przy Kommissyiney Rewizyi wyśledzonych Superat y Defektów w Materyałach przyszłey rewizyiney Kommissyi osobne podać na piśmie doniesienie.

337

N. Co się tyczy policyinych Stosunków.

84. Mierzenie owsa niesprawiedliwym Korcem zabronione, a sprawienie sprawiedliwego Korca y Garca zlecone, niemniey

85. Porządzenie coroczney Rewizyi w skarbowych Budynkach znaydujących się Sprzętów do gaszenia ognia, uskutecznionym zostało.

86. Jeżeli Sudzieri proiektowi wystawienia publiczney Piekarni, końcem zaopatrzenia chlebem Górników, wiele przeszkod stoi na zawadzie, to przeciwnie

87. zapytanie, czyby wystawienie Młynu zbożnego niebyło użytecznym, do dokładnieyszey warte iest rozwagi; y dla tego przedmiot ów, Administracyi Salinarney do pilnego wypracowania zostawiliśmy, ażeby Rezultat tegoż, przyszłey Kommissyi Rewizyiney przedstawionym być mogł.

St. ieżeli

88. Proiekt zupełnego oddalenia Żydów od wszystkich a wszystkich z tuteyszemi Salinami Interessów, dla meiscowych stosunków y zwykłego w kraiu handlowego toku, do skutku niemogł by bydź doprowadzonym; tedy przecie zlecilismy Administracyi Salinarney troskliwie nadtym czuwać, azeby w czynnosciach z niemi, y przy zawieraiących się kontraktach, wszelkie były usunięte nadużycia. –

89. Naręczać do proiektu wystawienia porządney tu w Wieliczce Oberzy, nakładem Salin; chociaz czuiemy konieczność tey publiczney fundacyi, przy teraznieyszych wielu innych wydatkach Salinarnych niemoglismy się przychylić; dla tego więc rozpoczęcie i urządzenie tego przedmiotu, przysztemu Wielkiemu Gubernatorowi Policyinemu zostawia się. –

Przytym

90. gdy wszyscy Mieszkańcy w Wieliczce y w przyległych Włościach na domową

338

potrzeby nigdzie Soli kupić niemogą, a dla tego też kradzieżnym sposobem od Górników sobie przywłaszczoną, nabywa= ią; należało nam uwagę Administracyi Solni na ten przedmiot szczegolniey zwrócić, i polecić iey, ażeby bez zwłoki z Magistratem się znieść, y za za= twierdzeniem Obwodowych Pollity= cznych Kommissarzów przynaymniey aż do przyszłego, podług zawartey staty= styczney konwencyi wprowadzić się maiącego stałego urządzenia, temu złe= mu zapobiegaiące ustanowiła Prowi= zorium. —

Narzecie Waszey Królewskiey Mości mamy

O. ciał. nieyuniżeniey względem wy= stawienia tuteyszey Warzelni solney przetoryę, że

91. ta szybkim krokiem pospiesza. —

Niektóre postrzeżone tamże przez nas nieprzyzwoitości, podług treści Protokołu przez nas wytknięte y usunięte zostały;

niemożemy iednak naypokornieyszey pomi=
nąć uwagi, iż naszym zdaniem było by
to rzeczą potrzebną y przyzwoitą, ażeby
zarządzaiący Budowaniem Warzelni
solney (: Sudhüttenmayster:) Hrdina
nadal zamiast dawania Rapportów
swoich Administracyi o ukończonych
Budowlach iedynie notitiae causa, co=
=pientim, podobnież o budowlach rozpo=
częcie się od czasu do czasu maiących,
z Administracyą y w fizyi zowiedaią=
cym Królewskim Sesskim Kommissarzem
w osobnych na to szczególnie przezna=
czonych Konferencyach, ustnie się zno=
sił, a to dla tego, żeby nietylko Admi=
nistracya w czasie przyszłym Warzel=
nią tą Solną zarządzać maiąca, iuż te=
raz dokładney tego znaiomości nabie=
rała, ale też, żeby tak dla właściwey
sobie lepszey znaiomości lokalnych
stosunków, rzeczonemu Hrdinie, wyte=
czneywagi względem niektórych Bu=
dowli od siebie udzielić, tudzież te

339

warną, a iedney teraz osobie powierzoną budowę, sama wspólnie skontrollować, y oraz do skończoności y dokładności wykonania dopilnować mogła.

Czwarte

9º. Przy natężonym stanie teyże Budowy, nastąpić musiało zezwolenie, ażeby Kassa do budowy Warzelni solney przeznaczona, z głowney Solinarney Kassy tymczasem w letnich miesiącach 1,2000 Reńskich w Zaliczce pobierała, które potym wrócić powinna.

Owoż zatym Nayiaśnieyszy Miłościwy Panie wszystkie czynności zostały ukończone, które łącznie w miarę nayłaskawszego Pełnomocnictwa do wykonania zdane nam były.

Szczęśliwi, ieżli stosownie do Ozuaczoney Nayiwyższey Woli, potrafiliśmy ię dopełnić y ieżeli Wasza Królewska Mość wspolne nasze usiłowanie, do wspólnego wzrostu tych obszernych y znakomitych Kopalni,

przyłożeniu się, ile możność nasza wydołać mogła, chętnie y łaskawie przyiąć raczysz; a ieżli nam się nie zupełnie powiodło, od razu we wszystkie oddziały Kopalni y Gospodarstwa, zamierzoną przez nas zaprowadzić doskonałość, to przecie do teyże y do wprowadzić się maiącego nadal z czasem tu y owdzie ulepszenia, utorowana iuż iest droga. –

Nieukrywamy tego wprawdzie, że te Kommissoryalne zatrudnienia wiele zabrały czasu.

Lecz po części sama Wasza Królewska Mość przyczyn tego w obszernym obięciu tey czynności nayłaskawiey dostrzec raczysz: gdy przy tym nowym urządzeniu, wiele niedokładności, wad y błędów, które z czasem się wśliznęły usuwać, y wiele dotąd bez decyzyi zostawionych niepewności, rozstrzygnąć y odznaczyć wypadało. –

Z drugiey zas strony Defectura czyli

oczyszczenie z Mytek, wszystkich stutey=
szych rozlicznych y obszernych rachun=
ków, y żmudne spisanie nowych In=
wentarzow, wiele czasu wyciągały.

Chociaż tedy przyszłe rewizyjne za=
trudnienia, po zrobionym teraz urządze=
niu, mniey dalekiego czasu potrzebować
będą; iesteśmy iednak dla większego
ieszcze ich przyspieszenia tey opinii,
azeby rewizyinym Kommissarzom
przydanemi bydź maiący Buchhalte=
rowie y Kalkulatorowie, nadal 4ma
lub 6ma Tygodniami wcześniey y to oko=
ło Końca Listopada każdego roku do
Wieliczki zieżdżać, y przez ten czas,
nim do Wieliczki nadiadą Rewizyini
Kommissarze (: ktorzy także z Końcem
Grudnia lub początkiem Styczna
udawać by się powinni :) tak Inwen=
tarze Materyałow y Sprzętow przeglą=
dać, iako też 4 kwartalne Rachunki
z upłynionego roku (: z ktorych ostatni
bez tego z Końcem Listopada złożony,

przez meyscową Buchhalterye cenzurowany y z końcem Grudnia oddany bydź może: Defekta wyrazić, czyli zmyłki oczyszczać; y dopiero te obie Rewizyiny Kommissarzom skończone przetoczyć mogły.

W takowym składzie rzeczy po przedzeniu Kommissyi Kalkulatury, powinnyby właściwe zatrudnienia Kommissarzów rewizyinych w czasie przyszłym w 6ciu Tygodniach bydź ukończone. —

w Wieliczce dnia 6o Lipca 1812. —

Xawery Hrabia Wesiołowski
Zygmund August Wolfgang de Herder

Antoni Baron de Baum
Jan Paweł Benekker

Znayglębszą pokorą załączony Inserat

Waszey Krolewskiey Mości
Panu naszemu Miłościwemu

311

składamy, tudzież w załączeniu XVI. XVII
i XVIII ty Protokoły Kommissyi, ktore w
niektorych pod wspolną kommissyjną
decyzyą poźniey oddanych przedmiotach
przedsięwzięte zostały.

Podług rozciągłey osnowy XVI Protokołu

I

Xiądz Wacowski Administrator tuteyszey
Parafii podał prozbę, ktora przez tuteyszą
Administracyą Salinarną popartą została,
o lepszą Dotacyą tak dla siebie samego,
Wikaryuszow y Sług Kościelnych, iako też
na inne Kościelne potrzeby, niemniey o
ułatwienie złożonych Rachunkow, i za-
assygnowanie nadal pieniężnego zakładu.

Gdy z przedsięwziętego w tey mierze Roz-
trząśnienia okazuie się że złożony przez
Administratora Parafii Rachunek od
14go Maja 810 aż do 11go Stycznia 812.

iest Rachunek szczegolnie częsthowy, oprocz
tego zas ieszcze powtorny także częsthowy
Rachunek złozony będzie, y poznie w
przysztym czasie aż do zawarcia głowney
Konwencyi i nastąpic maiącey organiza-
cyi Rządu Kosciola, ieszcze znowu trzeci
a może y czwarty częsthowy zdać przyj-
dzie obrachunek; tedy bylismy tego wspol-
nego zdania

1. żeby Ulatwienie tych wszysthich częstho-
wych Rachunkow, bezposrednio do Rzą-
du Kosciola sciągaiących się, nierozdziel-
nie y razem, y to przy wprowadzeniu
nowey Organizacyi przedsięwzięte były;
y dotąd Sekwestracya y zupełne ulatwienie
pomienionego Rachunku, iako tez y isto-
tne upowaznienie /: passirung: / zaawan-
sowanych 400 Rynś. odłozone być musi.

2. Że dla tego samego, w Salinarney Admi-
nistracyi, tak wyzey wspomnione iako
tez y pozniey składane częsthowe Rachun-
ki zachowane, tudziez poniewaz

3. z złozonych Rachunkow y z ograniczonego

342

bardzo stanu Kościelnych Dochodów wsparcie Kościoła niezchronnym się być okazało; na rozchód zatym Kościelny, Administratorowi tuteyszey Parafii wzwyż Awans 200 Reńskich W. W. iako też

4. przy złożonych Rachunkach okazujące się zastąpienie niedostatku 1424 Reńs. 4 4/8 Xra w Bankocettlach wynoszące, żądnak z ostrzeżeniem przyszłey Cenzury i Ułatwienia tego Rachunku, za Kwitem Kassy Salinarney wydane bydź ma. –

W nadziei nadeyścia Obustronnego nayważnego potwierdzenia, oświadczyliśmy to Cesarsko Austryackiey Administracyi Salinarney z tym zleceniem, azeby o tym Kassę Salinarną uwiadomiła, tudzież Rządu Administratorowi większą oszczędność wyprawienia y użycia Kościelnych potrzeb, ponieważ przy przeyrzeniu pomienionych Rachunków, wiele nas poiedynczych zastanowiło Artykułów; y staranność o wpływie pobożnych darów, azeby te na dobro Kościoła obracane były, poleciła. –

Co się zaś tyczy XVIII Protokołu Kommissyi ten zamierza,

II

Rozmaite do Budowy warzelni solney sciągaiące się y nieuchronne Kommissyine Decyzye, iako to:

A.

przy wyprowadzeniu tey budowy z przyczyn lokalnych w Protokole bardziey wytłuszczonych, stało się rzeczą nieuchronną od dawnieyszego XXVIII nym Protokołem Kommissyi Wiedeńskiey przyiętego Planu, w względzie postawienia do warzelnianey Hutty należących tak mieszkalnych iako y Zupnych Budynków odstąpić.

Zachodzące tu okoliczności że wszechmiar doskonaleśmy roztrząsneli, y stosownie do położenia y potrzeby z dobrem dzieła zgodney, w Protokole wyrażoną, a Salinarney Administracyi natychmiast do uskutecznienia podaną, wspolną utorzyliśmy Decyzyą, ktorey iako mniey ważnym wyszczegolnieniem Waszey Krolewskiey

343

Mości zatrudniać nie ośmielamy się
Przeciwnie zaś przymuszeni iesteśmy

P.

Względem kosztów stawiania Warzelni Sol=
ney, ich nayposłuszniey przytoczyć; że podług
Wyciągu rzeczonego Protokołu, Administra=
cya Salinarna w poparciu swoim przełożeń
przez Budowniczego podanych, przedstawi=
ła nam; iż dla nadzwyczaynie, od czasu
dawnieyszego Anszlagu, podwyższonych
cen Materyałów, Kassa budownicza Wa=
rzelniey solney, większym zakładem niż
początkowe zawiera wyposażenie, a to
w prawdzie oprócz Rat na miesiące Paź=
dziernik, Listopad y Grudzień przypada=
iących, Protokołem XXVIII Wiedeńskiey
Kommissyi ustanowionych, a razem

5400 Reyńskich W: W:

wynoszących, aż do miesiąca Sierpnia
następującego roku ieszcze

209,386 Reyns: W: W:

wspartą bydź musi, ieżeli Budowla ma
równe śpiesznym y nieprzerwanym

8

postępywać skokiem. —

Zważywszy więc pilnie, takt powody przez Administracyą, iako y Artykuły wydatków przez Budowniczego przytoczone, osądziliśmy że choćby też ów naddatek do wyżey ustanowioney Składki, z trudnością przy szczupłym nayważnieyszym Skarbowi, przy nineyszey przedstawiony potrzebie, dla uskutecznienia Zatoki y przerwy w Warzelni oney stawianiu, nic innego nie pozostaie, iak rzeczoną Warzelniąną budowniczą Kassę, potrzebnym wyższym Zakładem wesprzeć, a to tem bardziey, gdy my podług XV Protokołu pod 8bem dla zasłonienia wiele naglejszych wydatków zezwoliliśmy, ażeby Warzelnianey budowniczey Kassie, z Salinarney Administracyiney Kassy, w sześciu miesiącach miesięcznie 12,000 Rynsk: W.W. za zwrotem awansowane były. —

Ażeby te Kassy, które na stawienie Warzelni, pieniędzy dostawiać maią, nie co miesiąc odmienne Summy wnosić

344

przymuszone były; tedy na czas Budowania do XVIII Protokołu załączone preliminare śmy zrobili; i w tym ile można było, równe kwoty miesięczne ustanowili; które w ogóle żądaney przez Budowniczego Kordyng Summie, z przewyższeniem 8014 Rynś. dla uniknienia dodatkowych Repartycyi wyrownywaią.

Gdy zatym dla regularnego dostarczenia dodatkowych Składek podług rzeczonego Preliminare razem

270,000 Rynskich W: W:

a wspołowie na Waszey Krolewskiey Mosci

108,000 Rynś. W: W:

wynoszących, o predkiey naylaskawszą Decyzyą nayporniey upraszamy, czyniemy tę uwagę względem XVIII.^{go} Protokołu, iż tenże

III

ściśleyszy Dowod przy Rewizyi materyalnych Sprzętow dla niedostaiących

347. Sążni drzewa

okazuiącey się różnicy, w sobie zawiera;
na co Materyalny Urząd szczególnego za=
kwitowania niemogąc złożyć, oświad=
czył, że te w roku 809. podczas tuteу=
szey konsystencyi nieprzyiacielskiego
Cesarsko Rossyiskiego Woyska, które
wszystko co do swoiey potrzebowało Wy=
gody, bez względu brało, y na użytek
sway obracało, wyexpensowane zostały.
Stosownie do Wykazu XII Protokołu
Kommissyi z tych powyższych 347 Są=
żni Drzewa wprawdzie wydatek 111.
Sążni tedy upoważniliśmy, ale o resztuią=
ce 236. Sążni, konieczność lepszego za=
kwitowania lub złożenia pieniężną Sum=
mą zadecydowaliśmy.
Porozumienie się w tey mierze Materyał=
amtu, z Cesarsko Austryackim, Niepołom=
skim Kameralnym Urzędem, żadnego in=
nego nie przyniosło Swiatła, iak że
wzmiankowane 236. Sążni Kamerze
Niepołomskiey zapłacone, iako tez te
w Rachunkach Wielickiego Materyalnego

Coll.

345

Urzędu w Przychod wciągnione zostały. –
Jednak okoliczność, że za Przywoz tego drze=
wa z wspolney Kassy zapłata nie na=
stąpiła; czyli owe przytoczenie, "iż to drze=
"wo przez Rossyiskie Woysko sprowa=
"dzonym y użytym było", większey wiary
godnym. –

Z tych więc przyczyn, y że tudzież w tey
okoliczności niemożna było więcey odkryć
dowodow, iesteśmy tego zdania, że na
rozchod ow pomienionych 236 Sążni
opałowego Drzewa Naywyższe upowa=
żnienie udzielonym być może. Ponie=
waż zaś ta ilość iest zbyt znaczna,
sami nad tym zastanawiaiąc się, do
Naywyższey tę rzecz oddaiemy decy=
zyi.

Przytym ieszcze

IV.

Wypadało dodatkowo do rozrządzenia,
w nayuniżeńszym naszym Rapporcie
pod Numerem 30. wyrażonego, o dozwolonego
Officyalistom trzymania Świdników

tyczącego się, wolność tę do utrzymujących górne Rachunki y do Pisarzow gornych szczególnie rozciągnąć: nakoniec

V.

Dla zapobieżenia wszelkim nadal oboiętnościom względem uważać się maiącey Etikiety przy podawaniu z Strony Administracyi Salinarney przełożeń y doniesień coroczney wspolney Rewizyi-ney Kommissyi potrzebne w tey mierze ku końcu Protokołu nastąpiły uwagi.
w Wieliczce dnia 18go Września 1812.

Xawery Hrabia Wiesiołowski
Zygmunt August Wolfgang de Herder

Antoni Baron de Baum
Jan Paweł Benelker

Zneyętebszy pokorą załączony powtorny Inserat.

348

Waszey Krolewskiey Mości
Panu naszemu Miłościwemu

podaiemy naprzecie w powtornym załączeniu XIX Protokoł Kommissyiny, ktoren wzgledem dla dokładnieyszey Precizyi zamknięcia czyli Szlussu Kwardorocznych Rachunkow, przy tuteyszych Salinach przedsięwzięść nam wypadało.

Poniewaz podług III Artykułu Konwencyi, Szluss rocznego Rachunku na dniu ostatnim Pazdziernika przypadać, nowa zas prokuracya od 25 Pazdziernika aż do Rachunkow następuiącego roku wciągana bydz ma; les: Austryacka Administracya Salinarna, podług osnowy pomienionego XIX Protokołu Kommissyi o Informacyą doprasza się, kiedy właściwie na rok teraznieyszy wzaiemny Szluss rocznych Rachunkow ma bydz przedsięwzięty; robiąc oraz uwagę, że dzień 24º

Paździérnika na sobotę teraz przypada,
a że to iest dzień wypłaty Żołdu Gór=
nikom, iż trudno więc będzie, zarobki
przynaymniey z dwoch ostatnich dni,
w Rachunkach 81º Roku umieścić. —

Życzeniém więc iest Administracyi,
ażeby Szluss tegoroczny na dzień 29º
Paździérnika we czwartek, a oraz w dzień
zwykłego tygodniowego Szlussu przypa=
daiący, był naznaczony, tym albowiém
sposobem tak produkcya, wyciągnienie
na górę y podział Soli; iako też y zapła=
ta wszystkich zebranych kosztow iszcze
w Rachunki roku teraznieyszego będą
mogły bydź wciągniętemi. —

Te powody zasadzaią się, podług naszego
przekonania zupełnie na faktach y
na ścisłeyszym urządzeniu. —

Ponieważ w ogolności przy wciąganiu
corocznym Produkcyi od 25. Paździérni=
ka rozpoczynaiącey się, do następuiącego
iuż z dniém 1º Listopada zaczynaiącego
się roku, krom właściwego rocznego —

Schlussu z ostatnim Października, osobny
ieszcze dolny Schluss z 24. Października
potrzebnym się staie, który iednak przy
teraźnieyszym sprężystym popieraniu
Robót solnych, czysty główny Abschluss
przytrudnia; było by to więc z wielkim
ułatwieniem y skróceniem Rachunko=
wego dzieła, gdyby iak zazwyczay ieden
szczególnie Abschluss z końcem Paździer=
nika był przedsięwziętym; y potrzeba
z kilkunastych dni od 25. aż do końca
Października do starego roku dodatko=
wo w Rachunki wciągnięta y podzielona
została. To za wspólnym naszym
mniemaniem, tym mnieyszym teraz
podlega trudnościom, gdy przy spręży=
stym teraz tuteyszych solnych kopal=
ni popieraniu, o dostarczenie konwen=
cyinego Minimi y wypełnienia Rat
naymnieyszey mieć nie wypada troskli=
wości.

Takowe tedy powody y takowe rzeczy
położenie zniewoliły nas dla usunięcia

wszelkiey zawady w prokreacyiney, rachun=
kowey y płatney Manipulacyi, na to
iednomyślnie zgodzić się; ażeby przez prze=
ciąg czasu Konwencyi obiętego, Szluss
rachunkowy we wszystkich Wydziałach
Salinarnych, corocznie z końcem Paździer=
nika był przedsięwziętym; żeby iednak do
tego takowy dzień Października wzięty
został, iaki podług dotąd zachowywane=
go zwyczaiu przypada, y do Szlussu wypła=
ty Lehnungu iest naystosownieyszy; że=
by z resztą na tym terminie tak w
Konwencyi ustanowione wyprzątnie=
nie Dołu ze wszelkich prokreowanych
Kommercyalnych Soli Artykułow, y po=
dział ich na górze; iako też spisanie In=
wentarza Składow y wymiana złotney
Soli y zmiotkow, zupełnie do skutku przy=
prowadzone; a zatym nowa prokreacya
nie pierwey w Górę wyciągana była; aż
dopoki takowa z roku przeszłego zupełnie
do góry wyciągnięta nie będzie, co nieza=
wodnie w kilku dniach po Szlussie Paź=

64

348

Pazdziernikowym nastąpić ma.

O czym więc Administracyą uwiadomić nieubliższyliśmy.

Nakoniec mamy ieszcze z naygłębszym uszanowaniem następuiącą zrobić uwagę, iż oprócz XIX Protokołów Kommissyi z powyższym Rapportem y dwoma Insertami Waszey Królewskiey Mości przełożonych ieszcze dwa Protokoły stał.

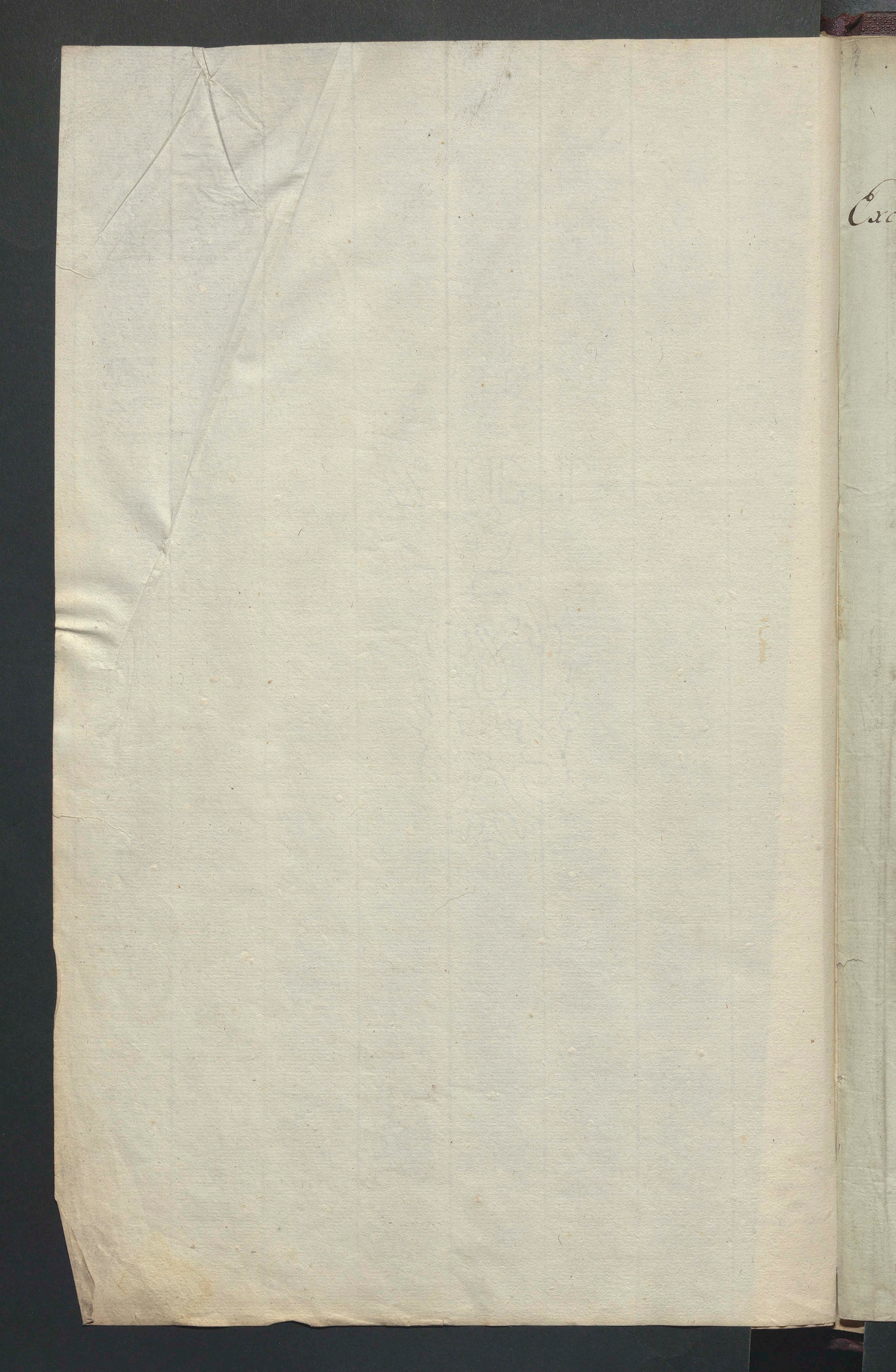
względem wydawania Dezerterów przy Austryackich górniczych Robotach osadzonego Cesarsko Austryackiego Woyska; iakoteż względem zmnieyszenia, doznawanych dotąd przez Wielickich Obywateli przeszkód przy mieleniu zboża.

pod dniem 27. Lutego y 2. Marca r. b. przedsięwzięte, y z osobnemi naypokornieyszemi Rapportami iuż wowczas stał. W. K. Mości iako y Nayiaś: Cesarzowi Jmci Austryackiemu przesłane y iuż dotychczas Naywyższym Obustronnym wyrokiem zrezolwowane zostały. w Wieliczce dnia 30. Września 812.

Xawery Hrabia Wiesiołowski
Sigmunt August Wolfgang de Herder

Antoni Baron de Beum
Jan Paweł Benekher

Coll.

N: 103. Grad

prod. 2. Jan. 1813. W. Salny. i Anex.

65

2634

Sr.
Excellenz dem Herrn Schatz Minister
zu Warschau.

Indem wir es für unsere Schuldigkeit halten, Ew: Excellenz an= durch eine polnische Uebersetzung von demjenigen, bey der diesjährigen Revision an Sr. Majestät den König von uns in Gemeinschaft mit den Kaiserl: Commissarien erstatteten Bericht zu überreichen, fügen wir nur den innigsten Wunsch hinzu, daß dessen Inhalt zu Ew: Excellenz hoher Zufriedenheit ausgefallen seyn möge.

Die wir in größter Verehrung und Ergebenheit lebenslang beharren.

Ad acta
Warsz 9 Januar 1813.
Bobrowski

Wieliczka, den 15ten Decbr: 1812.

Xav. Wiesiołowski

J. A. W. von Herder

